

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL VETERINARIJOS REIKALAVIMŲ AKVAKULTŪROS GYVŪNAMS IR JŲ
PRODUKTAMS, VANDENS GYVŪNŲ LIGŲ PREVENCIJAI IR VALSTYBINEI
VETERINARINEI KONTROLEI PATVIRTINIMO**

2008 m. balandžio 24 d. Nr. B1-246

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymu (Žin., 1992, Nr. [2-15](#)) ir įgyvendindamas 2006 m. spalio 24 d. Tarybos direktyvą 2006/88/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, ir dėl tam tikrų vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės (OL 2006 L 328, p. 14):

1. T v i r t i n u Veterinarijos reikalavimus akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, vandens gyvūnų ligų prevencijai ir valstybinei veterinarinei kontrolei (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. 524 „Dėl Veterinarijos reikalavimų vandens gyvūnams ir jų produktams patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [114-5122](#));

2.2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. birželio 16 d. įsakymą Nr. B1-543 „Dėl Veterinarijos reikalavimų dvigeldžių moliuskų ligų kontrolei patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [62-2844](#));

2.3. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. balandžio 20 d. įsakymą Nr. B1-350 „Dėl Tam tikrų žuvų rūšių ligų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [118-4414](#));

2.4. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. lapkričio 27 d. įsakymą Nr. B1-711 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. B1-543 „Dėl Veterinarijos reikalavimų dvigeldžių moliuskų ligų kontrolei patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. [131-4972](#)).

3. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę pagal kompetenciją Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės ir Veterinarijos sanitarijos skyriams.

DIREKTORIUS

KAZIMIERAS LUKAUSKAS

PATVIRTINTA
Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos direktoriaus
2008 m. balandžio 24 d.
įsakymu Nr. B1-246

VETERINARIJOS REIKALAVIMAI AKVAKULTŪROS GYVŪNAMS IR JŲ PRODUKTAMS, VANDENS GYVŪNŲ LIGŲ PREVENCIJAI IR VALSTYBINEI VETERINARINEI KONTROLEI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Veterinarijos reikalavimai akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, vandens gyvūnų ligų prevencijai ir valstybinei veterinarinei kontrolei (toliau – Reikalavimai) nustato veterinarijos reikalavimus akvakultūros gyvūnų ir jų produktų, vandens gyvūnų vežimo, pateikimo rinkai ir importo tvarką, akvakultūros ir vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės bei kitas priemones, taikomas vandens gyvūnų ligų įtarimų ir protrūkių atvejais.

2. Reikalavimai netaikomi:

2.1. dekoratyviniams vandens gyvūnams, auginamiems nekomerciniuose akvariumuose;

2.2. laukiniams vandens gyvūnams, kurie po surinkimo arba sugavimo patenka tiesiai į maisto tvarkymo subjektus;

2.3. vandens gyvūnams, skirtiems žuvų miltų, žuvų pašarų, žuvų taukų ir panašių produktų gamybai.

3. Reikalavimų II skyriaus, III skyriaus I–IV skirsnių bei VII skyriaus nuostatos netaikomos tais atvejais, kai dekoratyviniai vandens gyvūnai yra laikomi gyvūnų augintinių parduotuvėse, zoologijos soduose ir jų tvenkiniuose ar komerciniuose akvariumuose, įmonėse, neturinčiose tiesioginio kontakto su natūraliais vandenimis arba jose įrengta nuotekų sistema, kuri užtikrina, kad ligų platinimo natūraliuose vandenyse rizika yra reikiamo lygio.

4. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) gali taikyti griežtesnes priemones, nei numatyta Reikalavimų II skyriaus, III skyriaus 36–38 punktų ir V skyriaus nuostatose, jei šios priemonės netrukdo prekybai su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis (toliau – ES valstybės narės).

5. Šie Reikalavimai taikomi nepažeidžiant akvakultūros gyvūnų rūšių išsaugojimo arba nevietinių akvakultūros gyvūnų rūšių įvežimo nuostatų.

6. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Akvakultūra – vandens organizmai, kurie laikomi, veisiami ir auginami nustatytais metodais ir priklausantys fiziniam ar juridiniam asmeniui.

Akvakultūros gyvūnai – visų gyvybės formų, įskaitant ikrus, spermą ir kiaušialąstes, vandens gyvūnai, išauginti laikymo vietoje arba akvakultūros gyvūnų auginimo plote, įskaitant visus laukinius vandens gyvūnus, numatytus auginti laikymo vietoje arba akvakultūros gyvūnų auginimo plote.

Akvakultūros gyvūnų auginimo plotas – vieta, kurioje akvakultūros gyvūnai tvarkomi pagal bendrą biologinės saugos valdymo sistemą.

Auginimas – akvakultūros gyvūnų auginimas laikymo vietoje ar akvakultūros gyvūnų auginimo plote.

Akvakultūros gyvūnų gamyba ir tvarkymas – akvakultūros gyvūnų auginimas, laikymas ir / ar veisimas.

Akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjektai – akvakultūros gyvūnų gamyba ir tvarkymu užsiimantys fiziniai arba juridiniai asmenys.

Akvakultūros gyvūnų perdirbimo įmonė – įmonė, patvirtinta pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 patvirtintą Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo

tvarkos aprašą (Žin., 2006, Nr. [8-312](#); 2008, Nr. [9-327](#));

Akvakultūros gyvūnų perdirbimas – akvakultūros gyvūnų anatomicinio vientisumo panaikinimas (kraujo nuleidimas, išskrodimas, galvos nukirtimas, supjaustymas gabalais ir išpjaujimas) prieš pateikiant juos vartotojams, po kurio lieka šalutiniai gyvūniniai produktai, galintys sukelti užkrečiamosios ligos išplitimo riziką.

Bendra biologinės saugos valdymo sistema – sistema, apimanti vienodų vandens gyvūnų stebėsenos, ligų prevencijos ir kontrolės priemonių taikymą.

Dekoratyviniai vandens gyvūnai – vandens gyvūnai, laikomi, auginami ar tiekiami rinkai tik dekoratyviniais tikslais.

Epizootinis vienetas – apibrėžtoje teritorijoje esanti vandens gyvūnų grupė, kuriai gresia tokia pati rizika užsikrėsti užkrečiamąja liga dėl bendros vandens ekosistemos arba dėl laikymo vietos veiklos principų.

Karantinavimas – grupės vandens gyvūnų atskyrimas nuo kitų vandens gyvūnų siekiant juos stebėti nurodytą laikotarpį ir prireikus tirti bei gydyti.

Laikymo vieta – akvakultūros gyvūnų laikymo patalpos, uždaras plotas arba įrengimai. Ši sąvoka netaikoma patalpoms, uždariems plotams arba įrengimams, kuriuose laukiniai vandens gyvūnai laikomi prieš pardavimą tiesiogiai vartotojams.

Laikymo vietų grupė – viena ar daugiau laikymo vietų, taikančių bendrą biologinės saugos valdymo sistemą, kuriose esančios vandens gyvūnų populiacijos sveikatos būklė aiškiai apibrėžta konkrečios ligos atžvilgiu.

Laukiniai vandens gyvūnai – vandens gyvūnai, kurie nėra akvakultūros gyvūnai.

Nauja užkrečiamoji liga – nauja užkrečiamoji liga, kurios priežastis nustatyta arba dar nenustatyta, kuri gali paplisti konkrečioje vandens gyvūnų populiacijoje arba tarp jų prekiaujant vandens gyvūnais ir (arba) jų produktais. Nauja užkrečiamąja liga laikoma ir užkrečiamoji liga, kuri buvo nustatyta Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytiems neimlių rūšių vandens gyvūnams.

Neužkrėsta zona arba laikymo vietų grupė – zonos arba laikymo vietų grupės statusas, patvirtinantis, kad zona arba laikymo vietų grupė yra neužkrėsta Reikalavimų 115–119 punkte nurodytomis ligomis.

Infekcija – gyvūnų užsikrėtimas besidauginančiais ar besivystančiais patogeniniais mikroorganizmais, galinčiais sukelti užkrečiamąją ligą.

Izoliuotas plotas – teritorija aplink užkrėstą laikymo vietą arba akvakultūros gyvūnų auginimo plotą, kuriame prevencijos tikslais taikomos ligų kontrolės priemonės.

Padidėjęs gaištamumas – nustatytas ribas viršijantis nepaaiškinamas gaištamumas, kurio ribas nustato laikytojas kartu su kompetentinga institucija.

Perdirbimo subjektai – akvakultūros gyvūnų perdirbimu užsiimančios fizinės ir juridinės asmenys.

Pramoginės žūklės vandenys – tvenkiniai ar kiti vandens telkiniai ar plotai, kuriuose populiacija laikoma tik laisvalaikio žūklei išteklius atkuriant akvakultūros gyvūnais.

Pūdymas – užsikrėtusių arba galinčių platinti užkrečiamąją ligą akvakultūros gyvūnų pašalinimas iš laikymo vietos, prireikus – ir užkrėsto vandens pašalinimas.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba – Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija.

Teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – teritorinė VMVT) – apskrities, miesto, rajono valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

Vandens gyvūnai – žuvis, priklausančios *Agnatha* antklasiui ir *Chondrichthyes* ir *Osteichthyes* klasėms, moliuskai, priklausančios *Mollusca* tipui, vėžiagyviai, priklausančios *Crustacea* potipiui.

Tiekimas rinkai – akvakultūros gyvūnų pardavimas, įskaitant siūlymą parduoti ar kitaip perleisti už mokestį ar nemokamai, ir jų vežimas.

Užkrečiama jai ligai jautrios vandens gyvūnų rūšys – vandens gyvūnų rūšys, kurių galimybė užsikrėsti užkrečiamąja liga įrodyta praktikoje arba atlikus eksperimentą.

Užkrečiamoji liga – klinikinė arba neklinikinė infekcija, kurios vienas ar daugiau etiologinių veiksnių yra vandens gyvūnuose.

Užkrečiamosios ligos pernešėjas – vandens gyvūnų rūšis, kuri nejautri užkrečiamajai ligai, bet platina infekciją pernešdama patogeninius mikroorganizmus.

Užkrėsta zona arba laikymo vietų grupė – zona arba laikymo vietų grupė, kurioje nustatyta užkrečiamoji liga.

Zona – konkreti geografinė teritorija su vienodomis hidrologinėmis sistemomis, kurią sudaro dalis vandens baseino nuo jo ištakų iki natūralios arba dirbtinės užtvankos, neleidžiančios vandens gyvūnams iš žemutinės baseino dalies migruoti į viršų; visas vandens baseinas nuo jo ištakų iki žiočių; daugiau nei vienas vandens baseinas, įskaitant jų žiotis, per kurias susidaro vandens baseinų epizootinės sąsajos.

7. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos nurodytos:

7.1. 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 2 ir 3 straipsniuose (OL 2004 *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463);

7.2. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos 2 straipsnyje (OL 2004 *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319);

7.3. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, 2 straipsnyje (OL 2004 *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14);

7.4. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, 2 straipsnyje (OL 2004 *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 200).

II. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ TVARKYMAS IR PERDIRBIMAS

I SKIRSNIS

VETERINARINIO PATVIRTINIMO SUTEIKIMAS AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ TVARKYMO IR / AR PERDIRBIMO SUBJEKTUI

8. Akvakultūros gyvūnų tvarkymu, gamyba ir / ar perdirbimu užsiimantis subjektas privalo turėti veterinarinio patvirtinimo numerį atitinkamai veiklai pagal Reikalavimų 15–17 punktus.

9. Jei vienoje laikymo vietoje savo veiklą vykdo keli akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektai, tuomet išduodamas vienas veterinarinio patvirtinimo numeris laikymo vietai, tačiau tvarkymo subjektams, įsikūrusiems vienoje laikymo vietoje, yra suteikiami atskiri veterinarinio patvirtinimo numeriai.

10. Kiekvienas akvakultūros gyvūnų tvarkymu ir / ar perdirbimu užsiimantis subjektas, skerdžiantis akvakultūros gyvūnus likviduojant ligas, kaip numatyta Reikalavimų 77–80 punktuose, turi turėti veterinarinį patvirtinimą, kaip numatyta Reikalavimų 15–17 punktuose.

11. VMVT užtikrina, kad akvakultūros gyvūnų tvarkymu pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 1 d. įsakymą Nr. B1-146 „Dėl Valstybinės veterinarinės kontrolės objektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [31-1025](#)) ir / ar perdirbimu pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymą Nr. B1-768 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [8-312](#)) užsiimantiems subjektams būtų suteikiami veterinarinio patvirtinimo numeriai.

12. VMVT gali nuspręsti registruoti tik:

12.1. įrenginius, kurie nepriklauso akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektui ir kuriuose gyvūnai laikomi neketinant jų pateikti rinkai;

12.2. vartotojiškos žuvininkystės vandenį;

12.3. akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektus, pateikiančius akvakultūros gyvūnus rinkai maistui pagal reglamento (EB) Nr. 853/2004 1 straipsnio 3 dalies c punktą.

13. Reikalavimų 12 punkto nuostatos taikomos su tam tikrais pakeitimais, t. y. atsižvelgiant į atitinkamą įrenginių, vartotojiškos žuvininkystės vandenų ar subjekto pobūdį, savybes ir situaciją, taip pat į dėl jų veiklos kylančių vandens gyvūnų ligų plitimo tarp kitų vandens gyvūnų populiacijų riziką.

14. Nustačius, kad akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektai nesilaiko šių Reikalavimų, VMVT imasi priemonių, nurodytų reglamento (EB) Nr. 882/2004 54 straipsnyje.

II SKIRSNIS

VETERINARINIO PATVIRTINIMO SUTEIKIMO REIKALAVIMAI

15. Reikalavimų 8–10 punktuose nurodytus veterinarinio patvirtinimo numerius VMVT suteikia, jeigu akvakultūros gyvūnų tvarkymu, gamyba ir / ar perdirbimu užsiimantys subjektai:

15.1. atitinka Reikalavimų 22–30 punktus;

15.2. įgyvendinę rizikos veiksnių analizės ir svarbių valdymo taškų kontrolės sistemą;

15.3. kontroliuojami teritorinės VMVT, kaip nurodyta Reikalavimų 124 punkte.

16. VMVT gali nesuteikti veterinarinio patvirtinimo numerio, jei konkreti akvakultūros gyvūnų tvarkymu, gamyba ir / ar perdirbimu užsiimančio subjekto veikla keltų ligų plitimo riziką laikymo vietoje ar laukinių vandens gyvūnų ištekluose, esančiuose netoli laikymo vietos.

17. Akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektas privalo pateikti visą reikalingą informaciją, taip pat ir informaciją, numatytą Reikalavimų 1 priede, kad teritorinė VMVT galėtų nustatyti, ar visi reikalavimai įvykdyti veterinarinio patvirtinimo numeriui suteikti.

III SKIRSNIS

VETERINARINĮ PATVIRTINIMĄ TURINČIŲ GYVŪNINIO MAISTO TVARKYMO SUBJEKTŲ REGISTRAS

18. VMVT sudaro, atnaujina ir savo tinklalapyje skelbia veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registrą, kuriame pateikiama Reikalavimų 1 priede nurodyta informacija.

IV SKIRSNIS

VALSTYBINĖ VETERINARINĖ KONTROLĖ

19. Akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektų valstybinė veterinarinė kontrolė vykdoma vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 882/2004 3 straipsniu.

20. Vykdam valstybinę veterinarinę kontrolę, turi būti atliekami reguliarūs visų akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir perdirbimo subjektų patikrinimai, stebėseną, auditas, tam tikrais atvejais imami mėginiai, atsižvelgiant į akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir perdirbimo subjektų keliamą užsikrėtimo ligomis ir ligų platinimo riziką. Valstybinė veterinarinė kontrolė vykdoma pagal Reikalavimų 2 priedo II skyriuje nurodytas rekomendacijas, atsižvelgiant į atitinkamos zonos arba laikymo vietų grupės akvakultūros gyvūnų sveikatos būklę.

21. VMVT turi užtikrinti Reikalavimų 19–20 punktų įgyvendinimą pagal Europos

Komisijos patvirtintas rekomendacijas.

V SKIRSNIS APSKAITOS REIKALAVIMAI IR ATSEKAMUMAS

22. Akvakultūros gyvūnų tvarkymo ir gamybos subjektai privalo registruoti šiuos duomenis:

22.1. visus akvakultūros gyvūnų judėjimus į laikymo vietą ir iš jos;

22.2. gaištamumą kiekviename epizootiniame vienetė atsižvelgiant į akvakultūros gyvūnų gamybos rūšį;

22.3. akvakultūros gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos rezultatus pagal Reikalavimų II skyriaus VII skirsnį.

23. Akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjektai privalo registruoti visą informaciją, susijusią su akvakultūros gyvūnų ir jų produktų judėjimu į subjektą ir iš jo.

24. Akvakultūros gyvūnų vežėjai privalo registruoti šiuos duomenis:

24.1. akvakultūros gyvūnų gaištamumą vežimo metu atsižvelgiant į transporto priemonės tipą ir vežamų akvakultūros gyvūnų rūšį;

24.2. laikymo vietas ir perdirbimo subjektus, į kuriuos užsuko transporto priemonė;

24.3. vandens keitimą akvakultūros gyvūnų vežimo metu, naujo vandens šaltinius ir vandens išleidimo vietą.

25. Visi akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektų užregistruoti akvakultūros gyvūnų judėjimai, kaip numatyta Reikalavimų 22.1 punkte, registruojami taip, kad būtų garantuojamas akvakultūros gyvūnų kilmės ir paskirties atsekamumas.

VI SKIRSNIS GERA HIGIENOS PRAKTIKA

26. Siekiant užkirsti kelią užkrečiamųjų ligų atsiradimui ir plitimui, akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektai turi taikyti gerą higienos praktiką pagal atitinkamą veiklos rūšį.

VII SKIRSNIS AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ STEBĖSENA

27. Teritorinė VMVT užtikrina, kad rizikos vertinimu pagrįsta akvakultūros gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną būtų vykdoma visose akvakultūros gyvūnų laikymo vietose.

28. Rizikos vertinimu nustatomas:

28.1. bet kuris padidėjęs gaištamumas visose laikymo vietose pagal akvakultūros gyvūnų produkcijos tipą;

28.2. Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytos ligos laikymo vietose, kuriose yra šioms ligoms imlių rūšių.

29. Patikrinimai dėl akvakultūros gyvūnų užkrečiamųjų ligų atliekami Reikalavimų 2 priedo II skyriuje rekomenduojamu dažnumu, atsižvelgiant į atitinkamos zonos arba laikymo vietų grupės akvakultūros gyvūnų sveikatos būklę. Šie patikrinimai atliekami neatsižvelgiant į Reikalavimų V skyriaus nuostatas ar 50, 117, 118.2 arba 120 punktų nuostatas.

30. Rizikos vertinimu pagrįsta akvakultūros gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną nurodyta 28 punkte.

III. VETERINARIJOS REIKALAVIMAI TIEKiant RINKAI AKVAKULTŪROS GYVŪNUS IR JŲ PRODUKTUS

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

31. Reikalavimų III skyriaus nuostatos taikomos 3 priedo II skyriuje nurodytoms ligoms ir joms imlioms rūšims.

32. Reikalavimų III skyriaus nuostatų neatitinkančius akvakultūros gyvūnus ir jų produktus VMVT gali leisti tiekti rinkai moksliniams tikslams, prižiūrint valstybiniam veterinarijos gydytojui, jei tai nekelia pavojaus ligų, nurodytų Reikalavimų 3 priedo II skyriuje, išplitimui.

33. Reikalavimų 32 punkte nurodytus akvakultūros gyvūnus ir jų produktus galima vežti į ES valstybes nares iš anksto pranešus atitinkamų ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms.

34. Akvakultūros gyvūnai ir jų produktai, tiekiami rinkai, turi nekelti pavojaus dėl ligų, nurodytų Reikalavimų 3 priedo II skyriuje.

35. VMVT, atsižvelgdama į Reikalavimų III skyrių, nustato akvakultūros gyvūnų ir jų produktų judėjimo taisykles tarp zonų ir laikymo vietų grupių, kurių akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė nevienoda, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje.

36. Teritorinė VMVT tiekiamiems rinkai akvakultūros gyvūnams užtikrina, kad:

36.1. būtų taikomos būtinos ligų prevencijos priemonės, kad nepakistų jų sveikatos būklė ir sumažėtų ligų plitimo *rizika*;

36.2. nekiltų pavojaus akvakultūros gyvūnų paskirties ar tranzito vietai.

37. Reikalavimų 36 punkto nuostatos taikomos ir Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nenurodytoms akvakultūros gyvūnų ligoms ir joms imlioms rūšims.

38. Vežant akvakultūros gyvūnus, vanduo turi būti keičiamas tokiose vietose ir tokiomis sąlygomis, kad nekeltų pavojaus:

38.1. vežamų akvakultūros gyvūnų sveikatos būklei;

38.2. vandens keitimo vietai ir bet kurių vandens gyvūnų sveikatos būklei;

38.3. paskirties vietos akvakultūros gyvūnų sveikatos būklei.

39. Pervežant akvakultūros gyvūnus ar jų produktus Lietuvos Respublikoje, siuntą turi lydėti vežamų gyvūnų važtaraštis, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. B1-207 „Dėl Lietuvos Respublikoje vežamų gyvūnų važtaraščio ir leidimo paskersti gyvūną skerdykloje formų patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [31-1102](#); 2007, Nr. [139-5744](#)). Jei gyvūnai įvežami į ES valstybę narę, zoną ar laikymo vietų grupę, neapimtą ligos, arba kurioje yra reikalavimas taikyti stebėseną ar likvidavimo programą pagal Reikalavimų 100.1 arba 100.2 punktus, siuntą turi lydėti veterinarijos sertifikatas tuo atveju, kai akvakultūros gyvūnai naudojami:

39.1. tiekimui rinkai;

39.2. auginimo ir išteklių atkūrimo tikslais;

39.3. tolesniam perdirbimui skirtiems maistui, išskyrus atvejus, kai:

39.3.1. žuvis yra skrodžiamos ir išdarinėjamos prieš išsiunčiant,

39.3.2. moliuskai ir vėžiagyviai išsiunčiami kaip neperdirbti arba perdirbti produktai.

40. Tiekiant akvakultūros gyvūnus rinkai iš zonos, kuriai taikomos kontrolės nuostatos, numatytos Reikalavimų V skyriaus III, IV, V ir VI skirsniuose, ir pervežant Lietuvos Respublikoje, būtina turėti Lietuvos Respublikoje vežamų gyvūnų važtaraštį, o įvežant iš kitų ES valstybių narių – veterinarinį sertifikatą.

41. Reikalavimų 40 punkto nuostatos taikomos ir Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nenurodytoms ligoms ir joms imlioms rūšims.

42. Apie akvakultūros gyvūnų judėjimą turi būti pranešama kitoms ES valstybėms narėms, kaip numatyta Tam tikrų gyvūnų ir gyvūninių produktų veterinarinio ir zootechninio tikrinimo reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. B1-588 (Žin., 2004, Nr. [33-1086](#); 2005, Nr. [8-259](#)), 46 punkte:

42.1. akvakultūros gyvūnų judėjimui tarp ES valstybių narių, kuriose reikalaujama

veterinarijos sertifikato pagal Reikalavimų 39–40 punktus;

42.2. gyvų akvakultūros gyvūnų judėjimui auginimo ar išteklių atkūrimo tikslais tarp ES valstybių narių, kuriose nereikalaujama veterinarinio sertifikato pagal šiuos Reikalavimus.

43. VMVT gali nuspręsti naudoti Reikalavimų 42 punkte numatytą sistemą, siekdama kontroliuoti akvakultūros gyvūnų judėjimą Lietuvos Respublikoje.

II SKIRSNIS

AKVAKULTŪROS GYVŪNAI, SKIRTI AUGINIMUI IR IŠTEKLIŲ ATKŪRIMUI

44. Tolimesniam auginimui skirti akvakultūros gyvūnai, laikantis Reikalavimų V skyriaus nuostatų, turi būti:

44.1. kliniškai sveiki;

44.2. kilę iš laikymo vietos, kurioje nėra padidėjusio gaištamumo.

45. Reikalavimų 44 punkto nuostatos taikomos ir Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nenurodytoms akvakultūros gyvūnų ligoms ir joms imlioms rūšims.

46. Neatsižvelgdama į Reikalavimų 44.2 punktą, teritorinė VMVT gali leisti tiekti tolimesniam auginimui akvakultūros gyvūnus iš jų laikymo vietos, įvertinusi riziką ir, jei akvakultūros gyvūnai yra iš laikymo vietos, kuri yra nepriklausomas epizootinis vienetas, ir iš laikymo vietos, kurioje buvo pastebėtas padidėjęs akvakultūros gyvūnų gaištamumas.

47. Akvakultūros gyvūnai, skirti sunaikinti ar paskersti pagal Reikalavimų V skyriuje nustatytas ligų kontrolės priemonės, negali būti tiekami tolimesniam auginimui ir išteklių atkūrimui.

48. Akvakultūros gyvūnus galima išleisti į laukinę gamtą arba į vartotojiškos žuvininkystės vandenį išteklių atkūrimo tikslais tik tuomet, kai jie:

48.1. atitinka Reikalavimų 44 punkto reikalavimus;

48.2. yra kilę iš laikymo vietos, kurioje sveikatos būklė, nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje, yra tokia pati kaip vandeniui, į kuriuos jie bus paleisti.

49. Akvakultūros gyvūnai, nurodyti Reikalavimų 48 punkte, turi būti kilę tik iš zonos ar laikymo vietų grupės, kuri pagal Reikalavimų 114–118 punktus nebuvo paskelbta apimta akvakultūros gyvūnų ligos.

50. Įvežant konkrečiai ligai imlių rūšių akvakultūros gyvūnus auginimui ar išteklių atkūrimui į Lietuvos Respubliką, zoną ar laikymo vietą, kurios pagal Reikalavimų 114–118 punktus yra paskelbtos neapimtomis konkrečios ligos, šie gyvūnai turi būti kilę iš ES valstybės narės, zonos arba laikymo vietų grupės, kurios taip pat yra paskelbtos neapimtomis ligos.

51. Jeigu yra moksliskai įrodyta, kad imlios akvakultūros gyvūnų rūšys tam tikrame vystymosi etape neplatina atitinkamos konkrečios ligos, Reikalavimų 50 punktas tiems vystymosi etapams netaikomas.

52. Moksliniais duomenimis įrodžius, kad konkrečią akvakultūros gyvūnų ligą išplatino kitos akvakultūros gyvūnų rūšys, nei Reikalavimų 3 priedo II skyriuje išvardytos akvakultūros gyvūnų rūšys, veikdamos kaip ligą pernešančios rūšys, teritorinė VMVT užtikrina, kad įvežant tokias akvakultūros gyvūnų ligą pernešančias rūšis į Lietuvos Respubliką, zoną ar laikymo vietą, kuri pagal Reikalavimų 114–118 punktus buvo paskelbta neapimta tos konkrečios ligos, auginimo ar išteklių atkūrimo tikslais, tokios ligą pernešančios akvakultūros gyvūnų rūšys būtų:

52.1. kilusios iš ES valstybės narės, zonos ar laikymo vietų grupės, kurios yra paskelbtos neapimtomis tos konkrečios ligos;

52.2. laikomos karantine vandenyje, kuriame nėra atitinkamo patogeno, reikiamą laiko tarpą, ir, atsižvelgus į mokslinius duomenis ar praktinę patirtį, įrodoma, kad to užtenka, kad konkrečios akvakultūros gyvūnų ligos platinimo rizika sumažėtų iki reikiamo lygio siekiant užkirsti kelią atitinkamos ligos plitimui.

III SKIRSNIS MAISTUI SKIRTI AKVAKULTŪROS GYVŪNAI IR JŲ PRODUKTAI

53. Akvakultūros gyvūnai, priklausantys rūšims, kurios yra imlios vienai arba kelioms Reikalavimų 3 priedo U skyriuje nurodytoms ligoms, ir jų produktai gali būti tiekami rinkai tolesniam perdirbimui Lietuvos Respublikoje, zonoje ar laikymo vietoje, pagal Reikalavimų 114–118 punktus paskelbtoje neapimta tų akvakultūros gyvūnų ligų, jei:

53.1. jie yra kilę iš ES valstybės narės, zonos ar laikymo vietų grupės, kurios yra paskelbtos neapimtomis atitinkamos ligos;

53.2. jie yra perdirbami veterinarinį patvirtinimą turinčiame perdirbimo subjekte;

53.3. žuvis skrodžiamos ir išdarinėjamos prieš išsiunčiant;

53.4. moliuskai ir vėžiagyviai yra siunčiami kaip neperdirbti arba perdirbti produktai.

54. Gyvi akvakultūros gyvūnai, kurie priklauso rūšims, imlioms vienai arba kelioms Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytoms ligoms ir kurie yra pateikiami į rinką tolesniam perdirbimui Lietuvos Respublikoje, zonoje ar laikymo vietų grupėje, pagal Reikalavimų 114–118 punktus paskelbtose neapimtomis tų ligų, gali būti laikinai laikomi akvakultūros gyvūnų perdirbimo vietoje, jei:

54.1. yra kilę iš ES valstybės narės, zonos ar laikymo vietų grupės, kurios yra paskelbtos neapimtomis atitinkamos akvakultūros gyvūnų ligos;

54.2. yra laikinai laikomi tvarkymo subjektuose, kurie turi nuotekų tvarkymo sistemą, nukenksminančią patogenus, arba kuriose nuotekoms yra taikomos kitos priemonės, sumažinančios ligų platinimo natūraliuose vandenyse riziką iki reikiamo lygio.

55. Reikalavimų III skyriaus 3 skirsnis netaikomas, jei akvakultūros gyvūnai, priklausantys rūšims, kurios yra imlios vienai arba kelioms Reikalavimų 3 priedo U skyriuje nurodytoms ligoms, ar jų produktai neperdirbti tiekami rinkai maistui, jei jie yra supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes, kurios atitinka reglamente (EB) Nr. 853/2004 numatytas pakavimo ir ženklavimo etiketėmis nuostatas.

56. Kai gyvi moliuskai ir vėžiagyviai, priklausantys rūšims, kurios yra imlios vienai arba kelioms Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytoms ligoms, yra laikinai paleidžiami į Lietuvos Respublikos vandenį natūraliam apsivalymui arba įvežami į akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektus, jie turi atitikti Reikalavimų 48 punkto nuostatas.

IV SKIRSNIS LAUKINIAI VANDENS GYVŪNAI

57. Vienai arba kelioms Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų ligų imlioms rūšims priklausantys laukiniai vandens gyvūnai, kurie yra sugaunami Lietuvos Respublikoje, tam tikroje zonoje ar laikymo vietų grupėje, pagal Reikalavimų 114–118 punktus paskelbtose neapimtomis ligos, yra laikomi karantine prižiūrint valstybiniam veterinarijos gydytojui tam tinkamose patalpose, kol ligų platinimo rizika sumažėja iki reikiamo lygio, ir tik tuomet gali būti paleisti į subjektą ar akvakultūros gyvūnų auginimo plotą, esantį Lietuvos Respublikoje, zonoje ar laikymo vietų grupėje, pagal Reikalavimų 114–118 punktus paskelbtose neapimtomis atitinkamos ligos.

58. Teritorinė VMVT, atlikusi rizikos įvertinimą, gali leisti taikyti tradicinį ekstensyvų lagūnos akvakultūros naudojimą, netaikydama Reikalavimų 57 punkte nurodyto karantino.

V SKIRSNIS DEKORATYVINIAI VANDENS GYVŪNAI

59. VMVT užtikrina, kad rinkai tiekami dekoratyviniai vandens gyvūnai nekeltų pavojaus akvakultūros gyvūnams dėl ligų, nurodytų Reikalavimų 3 priedo II skyriuje.

60. Reikalavimų 59 punktas taip pat taikomas ir Reikalavimų 3 priedo II skyriuje

nenurodytoms ligoms.

IV. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ IR JŲ PRODUKTŲ IMPORTAS Į LIETUVOS RESPUBLIKĄ IŠ TREČIŲJŲ ŠALIŲ

61. Akvakultūros gyvūnai ir jų produktai gali būti importuoti į Lietuvos Respubliką tik iš tų trečiųjų šalių ar jų teritorijų, kurios yra nurodytos Europos Komisijos sudarytame sąraše.

62. Importuojamų į Lietuvos Respubliką akvakultūros gyvūnų ir jų produktų siuntas turi lydėti veterinarinis sertifikatas.

63. Veterinariniame sertifikate patvirtinama, kad siunta atitinka:

63.1. reikalavimus, kurie šiais Reikalavimais nustatyti akvakultūros gyvūnams ir jų produktams;

63.2. bet kurias specialias importo sąlygas, nustatytas Reikalavimų 61 punkte.

64. Veterinarijos sertifikate gali būti nurodyta informacija, privaloma pagal kitus ES teisės aktų dėl gyvūnų ir visuomenės sveikatos reikalavimus.

V. PRANEŠIMAS APIE LIGAS IR MINIMALIOS VANDENS GYVŪNŲ LIGŲ KONTROLĖS PRIEMONĖS

I SKIRSNIS PRANEŠIMAS APIE LIGAS

65. Įtarus ar patvirtinus Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytas vandens gyvūnų ligas, pastebėjus padidėjusį vandens gyvūnų gaištamumą, nedelsiant pranešama teritorinei VMVT arba privačiam veterinarijos gydytojui dėl reikalingų tyrimų atlikimo.

66. Pranešti Reikalavimų 65 punkte nurodytą informaciją privalo:

66.1. vandens gyvūnų laikytojas ir bet kuris juos prižiūrintis asmuo;

66.2. bet kuris asmuo, lydintis vandens gyvūnus vežimo metu;

66.3. privatūs veterinarijos gydytojai;

66.4. valstybiniai veterinarijos gydytojai ar laboratorijų pareigūnai;

66.5. asmuo, kuris susijęs su ligoms imlių rūšių vandens gyvūnais arba jų produktais.

67. VMVT per 24 valandas privalo informuoti kitas ES valstybes nares, Europos Komisiją ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (toliau – ELPA) valstybes nares apie patvirtintas:

67.1. Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytas egzotines ligas;

67.2. Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytas neegzotines ligas, jei jos atsirado Lietuvos Respublikoje, zonoje ar laikymo vietų grupėje, kurios buvo paskelbtos neapimtomis šios ligos.

II SKIRSNIS EPIZOOTINIS TYRIMAS ĮTARUS EGZOTINĘ IR / ARBA NEEGZOTINĘ AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGĄ

68. VMVT užtikrina, kad, įtarus vienos iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų egzotinių, arba neegzotinių ligų atsiradimą Lietuvos Respublikoje, tam tikrose zonose ar laikymo vietų grupėse, kuriose akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė atitinka I arba III kategoriją, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje, šiai atitinkamai ligai:

68.1. atitinkamų mėginių paėmimą ir ištyrimą laboratorijose, paskirtose pagal Reikalavimų 126 punktą:

68.2. kol bus atlikti Reikalavimų 68.1 punkte nurodyti tyrimai:

68.2.1. laikymo vieta, kurioje įtariama akvakultūros gyvūnų liga, yra kontroliuojama ir jai taikomi atitinkami apribojimai siekiant išvengti akvakultūros gyvūnų ligos plitimo,

68.2.2. draudžiamas akvakultūros gyvūnų judėjimas laikymo vietoje be teritorinės VMVT leidimo,

68.2.3. pradedamas Reikalavimų 69–73 punktuose nurodytas epizootinis tyrimas.

69. VMVT užtikrina, kad būtų pradėtas Reikalavimų 68.3.3 punkte numatytas epizootinis tyrimas, jei Reikalavimų 68.1 punkte nurodytas tyrimas Lietuvos Respublikoje patvirtina:

69.1. Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytą egzotinę akvakultūros gyvūnų ligą;

69.2. Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytą neegzotinę akvakultūros gyvūnų ligą Lietuvos Respublikoje, Lietuvos tam tikrose zonose ar laikymo vietų grupėse, kuriose akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė atitinka I arba III kategoriją, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje, šiai atitinkamai ligai.

70. Reikalavimų 69 punkte nurodyto epizootinio tyrimo tikslas:

70.1. nustatyti galimą užkrato kilmę ir užkrėtimo būdus;

70.2. nustatyti, ar atitinkamu laikotarpiu prieš pranešant apie įtariamą ligą, kaip numatyta 67 punkte, akvakultūros gyvūnai buvo išvežti iš laikymo vietos;

70.3. nustatyti, ar kitos laikymo vietos buvo užkrėtos.

71. Jei 69 punkte numatytas epizootinis tyrimas parodo, kad liga galėjo pasiekti vieną arba daugiau laikymo vietų arba neuždarų vandenų, VMVT užtikrina, kad šiose laikymo vietose arba neuždaruose vandenyse būtų laikomasi Reikalavimų 69–73 punktų nuostatų.

72. Didelių vandens baseinų plotų arba pakrantės atvejais VMVT gali nuspręsti 69–73 punktų nuostatas taikyti mažesniai plotui, esančiam netoli nuo laikymo vietos, kuri įtariama užkrėsta, jei manoma, kad tokio mažesnio ploto pakanka užtikrinti, kad liga nebeplis.

73. Jei būtina, VMVT informuoja kaimyninių ES valstybių narių arba trečiųjų šalių kompetentingas institucijas apie įtariamą užkrečiamą akvakultūros gyvūnų ligą.

74. VMVT, gavusi informaciją iš kitų šalių apie užkrečiamąsias akvakultūros gyvūnų ligas, taiko Reikalavimų 69–73 punktuose numatytas priemones akvakultūros gyvūnų laikymo vietose (Lietuvos Respublikoje).

75. VMVT panaikina Reikalavimų 68.2 punkte numatytus apribojimus, jei Reikalavimų 68.1 punkte numatytų tyrimų rezultatai nepatvirtina akvakultūros gyvūnų ligos buvimo.

III SKIRSNIS

MINIMALIOS VALSTYBINĖS VETERINARINĖS KONTROLĖS PRIEMONĖS, TAIKOMOS PATVIRTINUS EGZOTINĘ AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGĄ

76. Patvirtinus vieną iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų egzotinių akvakultūros gyvūnų ligų, VMVT:

76.1. paskelbia akvakultūros gyvūnų laikymo vietą užkrėsta;

76.2. atsižvelgdama į atitinkamą ligą, aplink užkrėsta paskelbtą akvakultūros gyvūnų laikymo vietą įsteigia apribojimų zoną su apsaugos bei priežiūros zonomis;

76.3. apribojimų zonoje uždraudžia akvakultūros gyvūnų pervežimus be VMVT leidimo ir išteklių atkūrimą;

76.4. įgyvendina papildomas priemones, kurios būtinos siekiant užkirsti kelią tolesniam ligos plitimui.

77. Prekybai tinkamo dydžio akvakultūros gyvūnai, kurie neturi jokių klinikinių ligos požymių, gali būti renkami arba gaudomi žmonių vartojimui ar tolesniam perdirbimui, kontroliuojant VMVT.

78. Akvakultūros gyvūnai yra renkami arba gaudomi, pristatomi į akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektus, toliau perdirbami ir kitaip ruošiami maistui tokiomis sąlygomis, kad neplistų ligos sukėlėjai.

79. Akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektuose turi būti įrengta nuotekų valymo sistema, nukenksminanti ligos sukėlėjus, arba juose nuotekoms yra taikomos kitos tvarkymo priemonės, sumažinančios ligų plitimo natūraliuose vandenyse riziką iki reikiamo lygio.

80. Tolesnis akvakultūros gyvūnų perdirbimas atliekamas veterinarinį patvirtinimą turinčiose akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjektuose.

81. Akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektai turi užtikrinti, kad negyvos žuvys ir vėžiagyviai, taip pat gyvos žuvys ir vėžiagyviai, turintys klinikinių ligos požymių, prižiūrint teritorinei VMVT, būtų kuo greičiau pašalinami ir sunaikinami pagal 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, nustatantį sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (OL 2004 *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 37 tomas, p. 92), ir pagal Reikalavimų 105 punkte nurodytą skubios veiklos planą.

82. Prekybai netinkamo dydžio akvakultūros gyvūnai, neturintys klinikinių ligos požymių, nustatytu laiku, atsižvelgiant į gamybos tipą ir šių gyvūnų keliamą ligos plitimo riziką, prižiūrint teritorinei VMVT, yra sunaikinami pagal reglamento (EB) Nr. 1774/2002 nuostatas ir šių Reikalavimų 105–106 punktuose nurodytą skubios veiklos planą.

83. Jei įmanoma, užkrėstos laikymo vietos, pašalinus gyvūnus, reikiamą laiką yra pūdamos, išvalomos bei dezinfekuojamos. Laikymo vietose, kur auginami atitinkamai ligai neimlūs akvakultūros gyvūnai, sprendimai dėl pūdymo yra grindžiami rizikos įvertinimu.

84. Teritorinė VMVT turi imtis būtinų priemonių, siekiant užkirsti kelią ligų plitimui tarp kitų vandens gyvūnų.

85. Priemonės, numatytos Reikalavimų 76–84 punktuose, taikomos iki:

85.1. įgyvendinamos šiuose punktuose numatytos likvidavimo priemonės;

85.2. atsižvelgiant į nustatytą ligą ir užkrėstos akvakultūros gamybos įmonės tipą, izoliuotame plote paėmus mėginius ir atlikus tyrimus, gaunami neigiami tyrimų rezultatai.

IV SKIRSNIS

MINIMALIOS VALSTYBINĖS VETERINARINĖS KONTROLĖS PRIEMONĖS, TAIKOMOS PATVIRTINUS NEEGZOTINĘ AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGĄ

86. Patvirtinus, kad Lietuvos Respublikoje, zonoje arba laikymo vietų grupėje, kuri nebuvo paskelbta apimta neegzotinės akvakultūros gyvūnų ligos, esama vienos iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų, VMVT:

86.1. taiko Reikalavimų 76–84 punktuose numatytas priemones, siekdama atgauti neapimtos neegzotinės akvakultūros gyvūnų ligos ES valstybės narės statusą;

86.2. parengia ligos likvidavimo programą pagal Reikalavimų 100.2 punkto reikalavimus.

87. Jei VMVT nusprendžia taikyti Reikalavimų 76–84 punktuose numatytas priemones, išskyrus Reikalavimų 78 punkto nuostatas, gali leisti, kad klinikiniu požiūriu sveiki akvakultūros gyvūnai būtų išauginami ir tiekiami rinkai tinkamo dydžio prieš juos paskerdžiant maistui arba, kad jie būtų iškelti į kitą užkrėstą zoną ar laikymo vietą. Tokiais atvejais teritorinė VMVT imasi priemonių, siekiant sumažinti ligos plitimą.

88. VMVT turi teisę nesiekti ligos neapimtos ES valstybės narės statuso ir taikyti priemones, numatytas Reikalavimų 89 punkte.

89. Jei patvirtinama, kad Lietuvos Respublikoje, zonoje arba laikymo vietų grupėje, kurios nebuvo paskelbtos apimtomis šios ligos, esama vienos iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų, VMVT imasi ligai sustabdyti būtinų priemonių:

89.1. laikymo vieta paskelbiama užkrėsta;

89.2. atsižvelgiant į atitinkamą ligą, aplink užkrėsta paskelbtą laikymo vietą nustatoma apribojimų zona su apsaugos ir priežiūros zonomis;

89.3. akvakultūros gyvūnų judėjimas iš apribojimų zonos yra ribojamas, jie gali būti tik išvežami:

89.3.1. akvakultūros gyvūnai, įvežami į laikymo vietą, kaip nurodyta Reikalavimų 35 punkte,

89.3.2. akvakultūros gyvūnai, surinkti arba sugauti ir paskersti maistui pagal

Reikalavimų 77 punkto reikalavimus;

89.4. Teritorinei VMVT prižiūrint yra pašalinamos ir sunaikinamos negyvos žuvis ir vėžiagyviai vadovaujantis reglamentu (EB) Nr. 1774/2002; tai atliekama per atitinkamą laiką, nustatytą atsižvelgiant į gamybos tipą ir šių negyvų vandens gyvūnų keliamą tolesnio ligos plitimo riziką.

V SKIRSNIS

MINIMALIOS VALSTYBINĖS VETERINARINĖS KONTROLĖS PRIEMONĖS, PATVIRTINUS, KAD LAUKINIAI VANDENS GYVŪNAI UŽKRĖISTI VIENA IŠ ŠIŲ REIKALAVIMŲ 3 PRIEDO II SKYRIUJE NURODYTŲ LIGŲ

90. Jei laukiniai vandens gyvūnai yra užkrėsti ar įtariami užsikrėtę viena iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų egzotinių ligų, teritorinė VMVT vykdo stebėseną ir imasi būtinų priemonių, kad sumažintų bei kuo skubiau užkirstų kelią tolesniam ligos plitimui.

91. Jei laukiniai vandens gyvūnai yra užkrėsti ar įtariami užsikrėtę viena iš Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų Lietuvos Respublikoje, zonoje arba laikymo vietų grupėje, kurios buvo paskelbtos neapimtomis tos ligos, teritorinė VMVT vykdo stebėseną ir imasi būtinų priemonių, kad sumažintų ir sustabdytų ligos plitimą.

93. VMVT informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares apie vykdomas priemones, nurodytas Reikalavimų 90 ir 91 punktuose.

VI SKIRSNIS

NAUJŲ VANDENS GYVŪNŲ LIGŲ VALSTYBINĖS VETERINARINĖS KONTROLĖS PRIEMONĖS

94. VMVT imasi atitinkamų priemonių, siekdama kontroliuoti naujos ligos raidą ir užkirsti kelią jos plitimui, jei ta nauja liga gali pakenkti vandens gyvūnų sveikatai.

95. Jei apie naują ligą sukaupiti duomenys rodo, kad liga gali epizootiškai išplisti į kitą ES valstybę narę, VMVT apie tai informuoja ES valstybes nares, Europos Komisiją ir ELPA valstybes nares.

96. Per keturias savaites nuo informacijos pateikimo kitoms ES valstybėms narėms, Europos Komisijai ir ELPA valstybėms narėms pagal Reikalavimų 95 punktą apie atvejį pranešama Europos Komisijos Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniam komitetui. Priemonės, kurių VMVT imasi pagal 94 punktą, gali būti pratęsimos, iš dalies keičiamos arba panaikinamos Europos Komisijos Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniam komitetui pritarus.

VII SKIRSNIS

ALTERNATYVIOS PRIEMONĖS IR NACIONALINĖS NUOSTATOS

97. VMVT, Europos Komisijos Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniam komitetui pritarus, ribotą laikotarpį gali įgyvendinti šiam tikslui skirtas priemones epizootinei padėčiai stabilizuoti, jei:

97.1. šių Reikalavimų V skyriuje nurodytos priemonės yra netinkamos konkrečiai epizootinei padėčiai kontroliuoti;

97.2. liga toliau plinta nepaisant taikomų Reikalavimų V skyriuje nurodytų priemonių.

98. Jei kokia nors Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nenurodyta liga kelią didelę riziką akvakultūros ar laukinių vandens gyvūnų sveikatos būklei, VMVT imasi priemonių siekiant užkirsti kelią šios ligos atsiradimui arba ją kontroliuoti. VMVT užtikrina, kad šios priemonės neviršytų būtinų veiksmų, skirtų užkirsti kelią ligos atsiradimui arba ją kontroliuoti.

99. VMVT turi informuoti Europos Komisiją apie Reikalavimų 98 punkte nurodytas priemones, kurios gali paveikti prekybą tarp ES valstybių narių. Tokios priemonės gali būti

taikomos tik gavus Europos Komisijos pritarimą.

VI. VALSTYBINĖS VETERINARINĖS KONTROLĖS PROGRAMOS IR VAKCINACIJA

I SKIRSNIS STEBĖSENOS IR LIKVIDAVIMO PROGRAMOS

100. VMVT rengia ir teikia Europos Komisijai tvirtinti:

100.1. vienos ar daugiau Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų stebėsenos programą, siekdama būti paskelbta vienos ar daugiau tokių ligų neapimta ES valstybė nare, kai nežinoma, kad ji užkrėsta, bet kuri nebuvo paskelbta neapimta (III kategorija, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje);

100.2. vienos ar daugiau Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų likvidavimo programą, siekdama būti paskelbta vienos ar daugiau tokių ligų neapimta ES valstybė nare, kai esama žinių, kad ji užkrėsta (V kategorija, kaip nurodyta 2 priedo I skyriuje).

101. Nuo Reikalavimų 100 punkte nurodytų programų patvirtinimo datos programose nurodytoms teritorijoms taikomi Reikalavimų 34–35 punktuose, III skyriaus II, III, IV ir V skirsniuose, V skyriaus II skirsnyje ir 89 punkte nurodyti reikalavimai ir priemonės dėl teritorijų, kurios paskelbtos neapimtomis ligų.

102. Europos Komisijai teikiamose programose turi būti pateikta ši informacija:

102.1. ligos epizootinės padėties prieš pradedant vykdyti programą apibūdinimas;

102.2. numatytų programos išlaidų ir numatomos naudos analizė;

102.3. preliminarų programos trukmė ir iki programos pabaigos pasiektinas tikslas;

102.4. geografinės ir administracinės teritorijos, kurioje taikoma programa, apibūdinimas ir nustatymas.

103. Reikalavimų 100 punkte nurodytos programos vykdomos tol, kol įvykdomi Reikalavimų V priedo reikalavimai ir paskelbiama, kad ES valstybė narė, zona arba laikymo vieta nėra apimta atitinkamos ligos.

104. Nutraukus programos vykdymą, nuo programos nutraukimo dienos taikomos Reikalavimų 89 punkte nurodytos priemonės.

II SKIRSNIS SKUBIOS VEIKLOS PLANAS KOVOJANT SU NAUJOMIS IR EGZOTINĖMIS LIGOMIS

105. VMVT rengia skubios veiklos planą, kuriame nurodomos būtinos priemonės, kad būtų galima užtikrinti aplinkos apsaugą.

106. Skubios veiklos plane turi būti:

106.1. VMVT suteikiami įgaliojimai ir galimybė pasinaudoti visomis priemonėmis, įranga, personalu ir kitomis priemonėmis, būtinomis siekiant greitai ir veiksmingai likviduoti ligos protrūkį;

106.2. užtikrinamas koordinavimas ir suderinamumas su kaimyninėmis ES valstybėmis narėmis ir skatinamas bendradarbiavimas su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis;

106.3. tiksliai nurodomi vakcinai keliami reikalavimai ir vakcinavimo sąlygos, kurios būtinos neatidėliotino vakcinavimo atveju.

107. VMVT, rengdama skubios veiklos planus, turi vadovautis Reikalavimų 6 priede nurodytais kriterijais ir reikalavimais.

108. VMVT skubios veiklos planus teikia tvirtinti Europos Komisijai. Skubios veiklos planas turi būti atnaujinamas kas penkerius metus.

109. Skubios veiklos planas įgyvendinamas Reikalavimų 3 priedo U skyriuje nurodytų

naujų arba egzotinių ligų protrūkio atveju.

III SKIRSNIS VAKCINACIJA

110. VMVT užtikrina, kad:

110.1. vakcinacija nuo Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų egzotinių ligų būtų uždrausta, išskyrus tuos atvejus, kai tokia vakcinacija yra patvirtinama pagal Reikalavimų 94–97 arba 103 punktus;

110.2. vakcinacija nuo Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų būtų uždrausta šių ligų neapimtomis paskelbtose teritorijos dalyse pagal Reikalavimų 114–118 punktus arba teritorijos dalyse, kuriose taikoma 100 punkte nurodyta programa.

111. VMVT gali leisti, kad būtų vykdoma tokia vakcinacija atskirose teritorijos dalyse, kurios nėra paskelbtos šių ligų neapimtomis, arba kai vakcinacija yra vykdoma pagal Reikalavimų 100 punkte nurodytą programą.

112. VMVT užtikrina, kad vakcinacijai būtų naudojama patvirtinta vakcina pagal 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/82/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio veterinarinius vaistus (OL 2004 *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 27 tomas, p. 3) ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 726/2004, nustatantį Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiantį Europos vaistų agentūrą (OL 2004 *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 229).

113. Reikalavimų 110 punkto nuostatos netaikomos moksliniams tyrimams, kurie atliekami siekiant sukurti ir išbandyti vakcinas kontroliuojamomis sąlygomis. VMVT užtikrina, kad tokių mokslinių tyrimų metu būtų taikomos atitinkamos priemonės siekiant apsaugoti kitus vandens gyvūnus nuo bet kokio neigiamo mokslinių tyrimų metu vykdomo vakcinavimo poveikio.

VII. LIGOS NEAPIMTOS TERITORIJOS STATUSAS

114. Lietuvos Respublika yra neapimta vienos ar daugiau Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų, jei laikomasi Reikalavimų 115 punkto reikalavimų:

114.1. teritorijoje nėra nė vienos atitinkamai ligai (-oms) imlios rūšies;

114.2. žinoma, kad ligos sukėlėjas nesugeba išgyventi nei Lietuvos Respublikos teritorijoje, nei jos vandens ištekliuose;

114.3. Lietuvos Respublika atitinka Reikalavimų 4 priedo I skyriuje nustatytas sąlygas.

115. Jei kaimyninės ES valstybės narės ar bendri kaimyninių valstybių narių vandens baseinai nėra paskelbti neapimtais ligų, Lietuvos Respublika savo teritorijoje sukuria atitinkamas apsaugos zonas. Lietuvos Respublikos apsaugos zonos ribos turi būti tokios, kad valstybė būtų apsaugota nuo ligos atsiradimo.

116. Konkretūs reikalavimai dėl stebėsenos, apsaugos zonų, mėginių ėmimo ir diagnostinių metodų, kuriais naudojasi VMVT, kad pagal Reikalavimų 114–115 punktus galėtų paskelbti esanti ligos neapimta valstybė, nustatomi Europos Komisijos.

117. VMVT gali paskelbti, kad jos teritorijoje esanti zona arba laikymo vietų grupė yra neapimta vienos arba kelių Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų, jei:

117.1. zonoje ar laikymo vietų grupėje arba jų vandens ištekliuose nėra nei vienos atitinkamai ligai (-oms) imlios rūšies;

117.2. žinoma, kad patogenas nesugeba išgyventi nei zonoje, nei laikymo vietų grupėje, nei jų vandens ištekliuose;

117.3. zonoje arba laikymo vietų grupėje laikomasi Reikalavimų 4 priedo II skyriuje nustatytų sąlygų.

118. VMVT Europos Komisijos Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniam

komitetui turi pateikti deklaraciją kartu su įrodymais, kurios forma nustatoma Europos Komisijos, ir Europos Komisija nurodo:

118.1. jei 117 punkte nurodyta (-os) zona (-os) arba laikymo vieta (-os), arba laikymo vietų grupė (-ės) sudaro daugiau nei 75% ES valstybės narės teritorijos, arba zoną (-as) arba laikymo vietą (-as), ar laikymo vietų grupę (-es) sudaro bendras su kita ES valstybe nare arba trečiaja šalimi vandens baseinas, deklaracijos pateikimo tvarką;

118.2. konkrečius reikalavimus dėl stebėsenos, mėginių ėmimo ir diagnostinių metodų, kuriais naudojasi tam, kad įgytų statusą, jog ji nėra ligos apimta.

119. VMVT sudaro ir nuolat atnauja pagal Reikalavimų 117 punktą ligos neapimtomis paskelbtų zonų ir laikymo vietų grupių sąrašą. Tokie sąrašai turi būti skelbiami viešai.

120. Jei Lietuvos Respublika pagal Reikalavimų 114 punktą yra paskelbta vienos ar daugiau Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų neegzotinių ligų neapimta valstybe, ji gali nutraukti kryptingą padėties stebėseną ir išlaikyti ligos neapimtos valstybės statusą, jei egzistuoja atitinkamos ligos klinikiniais požymiais išryškėti palankios sąlygos ir įgyvendinami šie Reikalavimai.

121. Jei VMVT įtaria, kad buvo pažeisti nustatyti Reikalavimai dėl Lietuvos Respublikos, jos zonos ar laikymo vietų grupės akvakultūros gyvūnų ligos neapimtos teritorijos statuso išlaikymo, nedelsdama sustabdo prekybą akvakultūros gyvūnų ligai imliomis rūšimis ir ligą pernešančiomis rūšimis su kitomis valstybėmis narėmis, zonomis ar laikymo vietų grupėmis, kuriose akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė atitinkamos ligos atžvilgiu yra geresnė, kaip nustatyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje, ir taiko Reikalavimų V skyriaus II ir IV skirsnių nuostatas.

122. Jei Reikalavimų 69 punkte numatyto epizootinio tyrimo metu paaiškėja, kad pažeidimas nepadarytas, Lietuvos Respublikai, zonai arba laikymo vietų grupei atkuriamas ligos neapimtos teritorijos statusas.

123. Jei epizootinis tyrimas patvirtina infekcijos buvimą, ligos neapimtos Lietuvos Respublikos, zonos arba laikymo vietų grupės statusas yra atšaukiamas laikantis tos tvarkos, pagal kurią buvo suteiktas toks statusas. Prieš atgaunant akvakultūros gyvūnų ligos neapimtos teritorijos statusą, įvykdomos Reikalavimų V priedo nuostatos.

VIII. KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS, ĮSTAIGOS IR LABORATORIJOS

124. VMVT vykdo valstybinę veterinarinę kontrolę pagal reglamentą (EB) Nr. 882/2004.

125. Siekdama Reikalavimuose numatytų tikslų, VMVT bendradarbiauja, laisvai keičiasi informacija su kitomis akvakultūros, vandens gyvūnų ir akvakultūros kilmės maisto ir pašarų reglamentavime dalyvaujančiomis kompetentingomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis.

126. VMVT gali naudotis laboratorijų paslaugomis, taip pat laisvai keistis, gauti reikalingą informaciją iš kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų.

127. Nacionalinė veterinarijos laboratorija (toliau – NVL) yra kontrolinė laboratorija Lietuvos Respublikoje.

128. NVL turi palaikyti ryšį su atitinkama Bendrijos kontroline laboratorija.

129. NVL bendradarbiauja ir kontroliuoja kitų diagnostikos paslaugų laboratorijų veiklą.

130. VMVT užtikrina, kad NVL galėtų atlikti Reikalavimuose numatytus privalomus laboratorinius tyrimus bei vykdyti Reikalavimų 5 priede jai pavestas funkcijas ir pareigas.

131. VMVT užtikrina, kad:

131.1. Reikalavimuose numatyti laboratoriniai tyrimai būtų atliekami tik akredituotose laboratorijose;

131.2. laboratoriniai tyrimai, įtariant Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytą ligą ir

siekiant patvirtinti jos buvimą, būtų atliekami naudojantis Europos Komisijos patvirtintais diagnostikos metodais.

IX. VALDYMAS INFORMACINĖMIS TECHNOLOGIJOMIS IR AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ TVARKYMO, GAMYBOS IR/ AR PERDIRBIMO SUBJEKTŲ ATSAKOMYBĖ

132. VMVT suteikia įvairiapusę pagalbą Europos Komisijos ekspertams, vykdančioms auditą Lietuvos Respublikoje.

133. Jei Europos Komisijos vykdomo akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektų patikrinimo metu nustatomas rimtas pavojus akvakultūros ir laukinių gyvūnų sveikatai, VMVT nedelsiant imasi visų būtinų priemonių akvakultūros ir laukinių gyvūnų sveikatai apsaugoti.

134. VMVT ne vėliau kaip iki 2008 m. rugpjūčio 1 d. užtikrina, kad informacinėmis technologijomis būtų galima gauti Reikalavimų 18, 118, 119 ir 126 punktuose numatytą informaciją.

135. Nustačius akvakultūros gyvūnų tvarkymo, gamybos ir / ar perdirbimo subjektų veikloje šių Reikalavimų pažeidimus, taikomos administracinio poveikio priemonės Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

INFORMACIJA, KURIA BŪTINA PATEIKTI VETERINARINĮ PATVIRTINIMĄ TURINČIŲ GYVŪNINIO MAISTO TVARKYMO SUBJEKTŲ REGISTRE

I. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ GAMYBOS IR TVARKYMO SUBJEKTAI

1. Vadovaujantis Reikalavimų 15 punktu, VMVT veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registre (toliau – Registras) apie kiekvieną akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjektą teritorinei VMVT pateikia šią informaciją:

1.1. akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjekto pavadinimą, buveinės adresą ir kontaktinius duomenis (telefono, fakso numerius, el. pašto adresą);

1.2. suteikto veterinarinio patvirtinimo numerį ir informaciją apie jį (t. y. konkrečių leidimų datas, atpažinimo kodus arba numerius, konkrečias gamybos sąlygas, kitą su leidimu (-ais) susijusią informaciją);

1.3. akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjekto vietos geografinę padėtį, apibrėžtą naudojantis atitinkama visų subjekto vietovių koordinatų sistema (jei įmanoma, naudojantis GIS koordinatėmis);

1.4. tikslą, rūšį (t. y. auginamos kultūros rūšį, infrastruktūrą, pvz., su žeme susijusią infrastruktūrą, jūrinius narvus, tvenkinius) ir maksimalią gamybos apimtį, jei ji yra normuojama;

1.5. akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjektų atveju: duomenis apie akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjekto vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemą;

1.6. akvakultūros gyvūnų laikymo vietoje auginamų akvakultūros gyvūnų rūšis (įvairias rūšis auginantys subjektai ar dekoratyvines rūšis auginantys subjektai nurodo, ar apie kurią nors iš auginamų rūšių yra žinoma, kad ji yra imli Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytoms ligoms arba kad ji yra tokių ligų pernešėja);

1.7. naujausią informaciją apie akvakultūros gyvūnų sveikatos būklę (t. y., ar (Lietuvos Respublikoje, zonoje arba laikymo vietų grupėje esančios) laikymo vietos akvakultūros gyvūnai nėra apimti ligos, ar laikymo vieta įtraukta į programą dėl tokios būklės įgijimo, ar laikymo vieta paskelbta infekuota Reikalavimų 3 priede nurodyta liga).

2. Jei leidimas suteikiamas akvakultūros gyvūnų auginimo plotui remiantis Reikalavimų 9 punktu, pateikiant šio priedo 1.1 punkte reikalaujamą informaciją, nurodomi visi akvakultūros gyvūnų auginimo plote veikiantys akvakultūros gyvūnų gamybos ir tvarkymo subjektai. Pateikiant šio priedo 1.2–1.7 punktuose reikalaujamus duomenis, nurodomi duomenys apie akvakultūros gyvūnų auginimo plotą.

II. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ PERDIRBIMO SUBJEKTAI

3. Vadovaujantis Reikalavimų 18 punktu, VMVT veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registre apie kiekvieną akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjektą pateikia tokią informaciją:

3.1. akvakultūros perdirbimo subjekto pavadinimą, buveinės adresą ir kontaktinius duomenis (telefono, fakso numerius, el. pašto adresą);

3.2. suteikto veterinarinio patvirtinimo numerį ir informaciją apie jį (t. y. konkrečių leidimų datas, atpažinimo kodus arba numerius, konkrečias akvakultūros gyvūnų perdirbimo sąlygas, kitą su leidimu (-ais) susijusią informaciją);

3.3. akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjekto vietos geografinę padėtį, apibrėžtą naudojantis atitinkama visų subjekto vietovių koordinatinių sistema (jei įmanoma, naudojantis GIS koordinatėmis);

3.4. duomenis apie akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjekto vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemą;

3.5. akvakultūros gyvūnų perdirbimo subjekte perdirbamų akvakultūros gyvūnų rūšis.

Veterinarijos reikalavimų akvakultūros
gyvūnams ir jų produktams, vandens gyvūnų
ligų prevencijai ir valstybinei veterinarinei
kontrolei
2 priedas

**I. ZONŲ AR LAIKYMO VIETŲ GRUPIŲ AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ
SVEIKATOS BŪKLĖ, Į KURIĄ REIKIA ATSIŽVELGTI TAIKANT REIKALAVIMŲ
34–35 PUNKTUS**

Katego- rija	Sveikatos būklė	Galima įvežti akvakultūros gyvūnus iš	Sveikatos pažymėjimas		Galima išsiųsti akvakultūros gyvūnus į
			įvežimas	išsiuntimas	
I	Ligos neapimta (Reikalavimų 114–118 punktai)	Tik I kategorijos	TAIP	NE, kai išsiunčiama į III arba V kategoriją TAIP, kai išsiunčiama į I, II arba IV kategorijas	Visų kategorijų
II	Stebėsenos programa (Reikalavimų 100.1 punktas)	Tik I kategorijos	TAIP	NE	III ir V kategorijas
III	Nenustatyta (negauta informacija, kad būtų užkrėsta, bet netaikoma programa siekiant ligos neapimtos teritorijos statuso)	I, II arba III kategorijų	NE	NE	III ir V kategorijas
IV	Likvidavimo programa (Reikalavimų 100.2 punktas)	Tik I kategorijos	TAIP	TAIP	Tik V kategoriją
V	Užkrėsta (Reikalavimų 89 punktą)	Visų kategorijų	NE	TAIP	Tik V kategoriją

II. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LAIKYMO VIETŲ IR AUGINIMO PLOTŲ REKOMENDUOJAMA PRIEŽIŪRA IR TIKRINIMAI

Auginamos rūšys	Sveikatos būklė, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje	Rizikos laipsnis	Priežiūra	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos institucijos, dažnumas (Reikalavimų 19–21 punktai)	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos vandens gyvūnų sveikatos priežiūros tarnybos, dažnumas (Reikalavimų 27–30 punktai)	Konkretūs reikalavimai dėl patikrinimų, mėginių ėmimo ir priežiūros, būtinų siekiant išlaikyti esamą sveikatos būklę	Pastabos
Nėra rūšių, imlių Reikalavimų 3 priede nurodytoms ligoms	I kategorija Paskelbta neapimta ligos pagal Reikalavimų 114.1–114.2 arba 117.1–117.2 punktus	Maža	Pasyvi	1 kartą per 4 metus	1 kartą per 4 metus	Konkretūs reikalavimai dėl ligos neapimtos teritorijos statuso išlaikymo pagal Reikalavimų 120 punktą	Rekomenduojamas patikrinimų dažnumas nepažeidžia konkrečių reikalavimų, nurodytų kiekvienai sveikatos būklei. Tačiau, kai įmanoma, šiuos patikrinimus ir mėginių ėmimus reikėtų derinti su patikrinimais, kurių reikalaujama pagal Reikalavimų 19–21 ir 27–30 punktus. Teritorinės VMVT vykdomų patikrinimų tikslas yra vykdyti valstybinę veterinarinę priežiūrą pagal Reikalavimų 19–21 punktus, patikrinti gyvūnų sveikatos būklę, konsultuoti akvakultūros gamybos įmonių valdytojus vandens gyvūnų sveikatos klausimais ir prireikus imtis būtinų veterinarinių priemonių.
Vienai ar daugiau Reikalavimų 3	I kategorija Paskelbta neapimta ligos pagal Reikalavimų 114.3	Didelė	Aktyvi, kryptinga arba pasyvi	1 kartą per metus	1 kartą per metus		

Auginamos rūšys	Sveikatos būklė, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje	Rizikos laipsnis	Priežiūra	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos institucijos, dažnumas (Reikalavimų 19–21 punktai)	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos vandens gyvūnų sveikatos priežiūros tarnybos, dažnumas (Reikalavimų 27–30 punktai)	Konkretūs reikalavimai dėl patikrinimų, mėginių ėmimo ir priežiūros, būtinų siekiant išlaikyti esamą sveikatos būklę	Pastabos
priede nurodytų ligų imlios rūšys	arba 117.3 punktus						
		Vidutinė		1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus		
		Maža		1 kartą per 4 metus	1 kartą per 2 metus		
	II kategorija Nepaskelbta ligos neapimta, bet taikoma stebėsenos programa, patvirtinta pagal Reikalavimų 100.1 punktą	Didelė	Kryptinga	1 kartą per metus	1 kartą per metus	Konkretūs reikalavimai pagal Reikalavimų 100.1 punktą	
		Vidutinė		1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus		
		Maža		1 kartą per 4 metus	1 kartą per 2 metus		
	III kategorija Negauta informacija, kad būtų užkrėsta, bet nėra taikoma stebėsenos programa siekiant ligos neapimtos teritorijos statuso	Didelė	Aktyvi	1 kartą per metus	3 kartus per metus		
		Vidutinė		1 kartą per metus	2 kartus per metus		
		Maža		1 kartą per 2 metus	1 kartą per metus		
	IV kategorija Žinoma, kad užkrėsta, bet taikoma likvidavimo programa, patvirtinta pagal Reikalavimų	Didelė	Kryptinga	1 kartą per metus	1 kartą per metus	Konkretūs reikalavimai pagal Reikalavimų 100.2 punktą	

Auginamos rūšys	Sveikatos būklė, kaip nurodyta Reikalavimų 2 priedo I skyriuje	Rizikos laipsnis	Priežiūra	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos institucijos, dažnumas (Reikalavimų 19–21 punktai)	Rekomenduojamas patikrinimų, kuriuos vykdo kompetentingos vandens gyvūnų sveikatos priežiūros tarnybos, dažnumas (Reikalavimų 27–30 punktai)	Konkretūs reikalavimai dėl patikrinimų, mėginių ėmimo ir priežiūros, būtinų siekiant išlaikyti esamą sveikatos būklę	Pastabos
	100.2 punktą						
		Vidutinė		1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus		
		Maža		1 kartą per 4 metus	1 kartą per 2 metus		
	V kategorija Žinoma, kad užkrėsta. Taikomos minimalios kontrolės priemonės, kaip numatyta Reikalavimų V skyriuje	Didelė	Pasyvi	1 kartą per 4 metus	1 kartą per metus	Konkretūs reikalavimai pagal Reikalavimų V skyriaus nuostatas	
		Vidutinė		1 kartą per 4 metus	1 kartą per 2 metus		
		Maža		1 kartą per 4 metus	1 kartą per 4 metus		

Rizikos laipsniai

1. Didelė rizika pasižyminti laikymo vieta yra ta, kurioje:

1.1. yra didelė rizika, kad liga gali išplisti į kitas laikymo vietas arba tarp laukinių gyvūnų išteklių, arba kad laikymo vieta gali užsikrėsti nuo kitų laikymo vietų arba laukinių gyvūnų išteklių;

1.2. ūkininkaujama tokiomis sąlygomis, kurios gali padidinti ligos protrūkio riziką (didelė biomasė, bloga vandens kokybė), atsižvelgiant į auginamas rūšis;

1.3. parduodami gyvi vandens gyvūnai tolesniam auginimui arba siekiant atkurti išteklius.

2. Vidutinė rizika pasižyminti laikymo vieta yra ta, kurioje:

2.1. yra vidutinė rizika, kad ligos gali išplisti į kitas laikymo vietas arba tarp laukinių gyvūnų išteklių, arba kad laikymo vieta gali užsikrėsti liga nuo kitų laikymo vietų ar laukinių gyvūnų išteklių;

2.2. ūkininkaujama tokiomis sąlygomis, kurios galimai padidintų ligos protrūkio riziką (vidutinė biomasė ir vandens kokybė), atsižvelgiant į auginamas rūšis;

2.3. gyvi akvakultūros gyvūnai parduodami daugiausia žmonėms vartoti.

3. Maža rizika pasižyminti laikymo vieta yra ta, kurioje:

3.1. yra maža rizika, kad liga gali išplisti į kitas laikymo vietas arba tarp laukinių gyvūnų išteklių, arba kad laikymo vieta gali užsikrėsti liga nuo kitų laikymo vietų ar laukinių gyvūnų išteklių;

3.2. ūkininkaujama tokiomis sąlygomis, kurios nedidina ligos protrūkio rizikos (maža biomasė, gera vandens kokybė), atsižvelgiant į auginamas rūšis;

3.3. gyvi akvakultūros gyvūnai parduodami tik žmonėms vartoti.

Užkrečiamųjų ligų stebėsenos tipai

4. Pasyvi stebėseną reiškia, kad privaloma nedelsiant pranešti apie nurodytų ligų pasireiškimą arba įtariamą jų pasireiškimą, arba apie padidėjusį gaištamumą. Tokiais atvejais privaloma atlikti tyrimą pagal Reikalavimų V skyriaus 2 skirsnį.

5. Aktyvi stebėseną reiškia, kad:

5.1. teritorinė VMVT atlieka įprastinį patikrinimą;

5.2. tikrinama, ar laikymo vietos akvakultūros gyvūnai neserga kokia nors klinicine liga;

5.3. įtarus sąraše esančios ligos pasireiškimą arba tikrinimo metu pastebėjus padidėjusį gaištamumą, imami diagnostiniai mėginiai;

5.4. privaloma nedelsiant pranešti apie nurodytų ligų pasireiškimą arba įtariamą jų pasireiškimą, arba apie padidėjusį gaištamumą.

6. Kryptinga stebėseną reiškia, kad:

6.1. teritorinė VMVT atlieka planinį patikrinimą;

6.2. turi būti imami nurodyti akvakultūros gyvūnų mėginiai ir tiriami naudojantis nurodytais metodais dėl konkretaus (-ių) patogeno (-ų);

6.3. privaloma nedelsiant pranešti apie nurodytų ligų pasireiškimą arba įtariamą jų pasireiškimą, arba apie padidėjusį gaištamumą.

I. AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGŲ ĮTRAUKIMO Į SĄRAŠĄ KRITERIJAI

1. Egzotinės akvakultūros gyvūnų ligos atitinka priedo 2–4 punktuose nurodytus kriterijus.

2. Akvakultūros gyvūnų liga skelbiama egzotine ES valstybėse narėse, kai ji nėra būdinga ES valstybių narių akvakultūrai, ir patogenas nėra aptiktas ES valstybių narių vandenyse.

3. Liga, pasireiškusi ES valstybėse narėse, gali įtakoti jų ekonomiką: ES valstybių narių akvakultūra gali patirti gamybos nuostolių arba gali sumažėti prekybos akvakultūros gyvūnais ir jų produktais galimybės.

4. Liga, pasireiškusi ES valstybėse narėse, gali įtakoti aplinką, konkrečiai – laukinių vandens gyvūnų rūšių populiacijas, kurios pagal ES teisę arba tarptautines nuostatas laikomos saugotinu turtu.

5. Neegzotinės akvakultūros gyvūnų ligos atitinka priedo 6–12 punktuose nurodytus kriterijus.

6. Kelios ES valstybės narės arba kelių valstybių narių regionai nėra apimti konkrečios akvakultūros gyvūnų ligos.

7. Pasireiškusi ES valstybėje narėje, kuri nėra apimta akvakultūros gyvūnų ligos, gali įtakoti jos ekonomiką: gali būti patirti gamybos nuostoliai, metinės išlaidos dėl ligos ir jos kontroliavimo viršytų 5 % ligai imlios akvakultūros gyvūnų rūšies produkcijos vertės regione, arba gali būti apribotos tarptautinės prekybos akvakultūros gyvūnais ir jų produktais galimybės.

8. Liga, pasireiškusi akvakultūros gyvūnų ligos neapimtoje ES valstybėje narėje, gali įtakoti aplinką, konkrečiai – laukinių vandens gyvūnų rūšių populiacijas, kurios pagal Europos Sąjungos teisę arba tarptautines nuostatas laikomos saugotinu turtu.

9. Nesiimant griežtų kontrolės priemonių ir prekybos apribojimų, akvakultūros gyvūnų ligą sunku kontroliuoti ir izoliuoti laikymo vietoje arba akvakultūros gyvūnų auginimo plote.

10. Liga gali būti kontroliuojama ES valstybės narės; gali būti sukurtos ir išlaikomos akvakultūros gyvūnų ligos neapimtos zonos arba laikymo vietų grupės, nes tai yra ekonomiška.

11. Pateikiant akvakultūros gyvūnus rinkai, tikėtina rizika, kad liga išplis anksčiau neinfekuotoje teritorijoje.

12. Egzistuoja patikimi ir paprasti infekuotų vandens gyvūnų tyrimai. Tyrimai turi būti konkretūs ir tikslūs, o tyrimo metodai – suderinti su ES.

II. Į SĄRAŠĄ ĮTRAUKTOS AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGOS EGZOTINĖS LIGOS

	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGA	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGAI IMLIOS RŪŠYS
ŽUVYS	Epizootinė hematopoetinė nekrozė	Vaivorykštinis upėtakis (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) ir paprastasis ešeris (<i>Perca fluviatilis</i>)
	Epizootinis ulkeratyvinis sindromas	Gentys: <i>Catla</i> , <i>Channa</i> , <i>Labeo</i> , <i>Mastacembelus</i> , <i>Mugil</i> , <i>Puntius</i> ir <i>Trichogaster</i>

	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGA	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGAI IMLIOS RŪŠYS
MOLIUSKAI	Bonamia exitiosa infekcija	Australijos purvo austrė (<i>Ostrea angasi</i>) ir Čilės plokščioji austrė (<i>O. chilensis</i>)
	Perkinozės infekcija (Perkinsus marinus)	Didžioji austrė (<i>Crassostrea gigas</i>) ir amerikinė austrė (<i>C. virginica</i>)
	Microcytos mackini infekcija	Didžioji austrė (<i>Crassostrea gigas</i>), amerikinė austrė (<i>C. virginica</i>), Ramiojo vandenyno plokščioji austrė (<i>Ostrea conchaphila</i>) ir europinė plokščioji austrė (<i>O. edulis</i>)
VĖŽIAGYVIAI	Taura sindromas	Siaurinė baltoji krevetė (<i>Penaeus setiferus</i>), Vidurio Amerikos mėlynoji krevetė (<i>P. stylirostris</i>) ir Vidurio Amerikos krevetė (<i>P. vannamei</i>)
	Geltongalvių (Yellowhead) liga	Actekinė krevetė (<i>Penaeus aztecus</i>), šiaurinė rožinė krevetė (<i>P. duorarum</i>), japoninė krevetė (<i>P. japonicus</i>), didžioji tigrinė krevetė (<i>P. monodon</i>), šiaurinė baltoji krevetė (<i>P. setiferus</i>), Vidurio Amerikos mėlynoji krevetė (<i>P. stylirostris</i>) ir Vidurio Amerikos krevetė (<i>P. vannamei</i>)

NEEGZOTINĖS AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGOS

	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGA	AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGAI IMLIOS RŪŠYS
ŽUVYS	Karpių pavasarinė viremija (SVC)	Margasis plačiakaktis (<i>Aristichthys nobilis</i>), sidabrinis karosas (<i>Carassius auratus</i>), auksinis (paprastasis) karosas (<i>C. carassius</i>), baltasis amūras (<i>Ctenopharyngodon idellus</i>), karpis (<i>Cyprinus carpio</i>), baltasis plačiakaktis (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>), paprastasis šamas (<i>Silurus glanis</i>) ir lynas (<i>Tinca tinca</i>).
	Virusinė hemoraginė septicemija (VHS)	Paprastosios silkės (<i>Clupea spp.</i>), sykas (<i>Coregonus sp.</i>), europinė lydeka (<i>Esox ludus</i>), juodadėmė menkė (<i>Gadus aeglefinus</i>), didžiagalvė menkė (<i>G. macrocephalus</i>), Atlanto menkė (<i>G. morhua</i>), rytinė lašiša (<i>Oncorhynchus spp.</i>), vaivorykštinis upėtakis (<i>O. mykiss</i>), vėgėlė (<i>Onos mustelus</i>), paprastasis šlakys (<i>Salmo trutta</i>), paprastasis otas (<i>Scophthalmus maximus</i>), atlantinis šprotas (<i>Sprattus sprattus</i>) ir europinis kiršlys (<i>Thymallus thymallus</i>).
	Infekcinė hematopoetinė nekrozė (IHN)	Keta (<i>Oncorhynchus keta</i>), didžioji lašiša (<i>O. fdsutch</i>), japoninė lašiša (<i>O. masou</i>), vaivorykštinis upėtakis (<i>O. mykiss</i>), raudonoji lašiša (<i>O. nerka</i>), rausvoji lašiša (<i>O. rhodurus</i>), karališkoji lašiša (<i>O. tshawytscha</i>) ir Atlanto lašiša (<i>Salmo salar</i>).
	Koi herpeso viruso (KHV) infekcija	Karpis (<i>Cyprinus carpio</i>).
	Infekcinė lašių anemija (ISA)	Vaivorykštinis upėtakis (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), Atlanto lašiša (<i>Salmo salar</i>) ir paprastasis šlakys (<i>S. trutta</i>).
MOLIUSKAI	Marteliozės (<i>Marteilia refringens</i>) infekcija	Australijos purvo austrė (<i>Ostrea angasi</i>), Čilės plokščioji austrė (<i>O. chilensis</i>), europinė plokščioji austrė (<i>O. edulis</i>), Argentinos austrė (<i>O. puelchana</i>), valgomoji midija (<i>Mytilus edulis</i>) ir Viduržemio midija (<i>M. galloprovincialis</i>).
	Bonamiozės (<i>Bonamia ostreae</i>) infekcija	Australijos purvo austrė (<i>Ostrea angasi</i>), Čilės plokščioji austrė (<i>O. chilensis</i>), Ramiojo vandenyno plokščioji austrė (<i>O. conchaphila</i>), <i>O. denselammellosa</i> , europinė plokščioji austrė (<i>O. edulis</i>) ir Argentinos austrė (<i>O. puelchana</i>).
VĖŽIAGYVIAI	Baltmė (<i>vitiligo</i>)	Visi dešimtkojai vėžiagyviai (<i>Decapoda</i> būrys).

Veterinarijos reikalavimų akvakultūros
gyvūnams ir jų produktams, vandens gyvūnų
ligų prevencijai ir valstybinei veterinarinei
kontrolei
4 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS, ZONOS ARBA LAIKYMO VIETŲ GRUPĖS
PASKELBIMUI AKVAKULTŪROS GYVŪNŲ LIGOS NEAPIMTA TERITORIJA
KELIAMI REIKALAVIMAI**

**I. REIKALAVIMAI SIEKiant PASKELBTI LIETUVOS RESPUBLIKĄ NEAPIMTA
LIGOS**

1. Remiantis laikotarpiu:

1.1. jei Lietuvos Respublikoje yra ligai imlių rūšių, tačiau konkreti liga nebuvo pasireiškusi mažiausiai 10 metų iki paraiškos gauti ligos neapimtos šalies statusą, neatsižvelgiant į tai, kad egzistuoja klinikiniais ligos požymiais išryškėti palankios sąlygos, gali būti laikoma neapimta ligos, jei:

1.1.1. mažiausiai 10 metų iki paraiškos gauti ligos neapimtos valstybės statusą datos nuolat buvo taikomos pagrindinės biologinės saugos priemonių sąlygos,

1.1.2. nenustatyta, kad infekcija yra užsikrėtusios laukinių gyvūnų populiacijos,

1.1.3. efektyviai įgyvendinamos prekybos ir importo sąlygos siekiant užkirsti galimybes ligai pasireikšti;

1.2. 1.1.1 punkte nurodytoms pagrindinėms biologinės saugos priemonėms keliama minimalūs reikalavimai yra šie:

1.2.1. apie ligą, taip pat apie įtariamą jos pasireiškimą privaloma pranešti VMVT,

1.2.2. visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje veikia ankstyvojo aptikimo sistema, suteikianti galimybę VMVT imtis efektyvaus ligos tyrimo ir pranešimų apie tai pateikimo, ypač užtikrinant, kad:

1.2.2.1. būtų greitai aptinkami bet kurie įtarimus dėl ligos patvirtinantys klinikiniai požymiai, pirmieji naujos ligos požymiai arba nustatomas nepaaiškinamas gaištamumas laikymo vietose, akvakultūros gyvūnų auginimo plotuose ir laukinėje gamtoje,

1.2.2.2. informacija apie tokią situaciją būtų greitai perduodama VMVT siekiant kiek galima greičiau pradėti diagnostinį tyrimą;

1.3. šio priedo 1.2.2 punkte nurodytai ankstyvojo aptikimo sistemai turi būti taikomi šie reikalavimai:

1.3.1. akvakultūros gyvūnų tvarkymo subjektuose dirbantys asmenys arba akvakultūros gyvūnų perdirbime dalyvaujantys darbuotojai privalo gerai mokėti identifikuoti ligą,

1.3.2. turi būti veterinarijos gydytojų arba vandens gyvūnų sveikatos specialistų, išmokytų atpažinti neįprastos ligos protrūkį ir apie tai pranešti,

1.3.3. VMVT turi teisę naudotis laboratorijomis, turinčiomis įrangą, kuria galima diagnozuoti ir atpažinti į Reikalavimų 3 priedo II skyriaus sąrašą įtrauktas ir naujas ligas.

2. Remiantis kryptinga stebėseną:

2.1. jei Lietuvos Respublikoje paskutinį kartą klinikinis ligos pasireiškimas buvo nustatytas per 10 metų iki paraiškos gauti ligos neapimtos valstybės statusą datos, arba kurioje iki kryptingos stebėsenos pradžios nebuvo žinoma, ar esama infekcijos, nes, pavyzdžiui, nebuvo sąlygų, leidžiančių pasireikšti klinikiniais ligos požymiais, gali būti laikoma neapimta konkrečios ligos, jei:

2.1.1. Lietuvos Respublika tenkina pagrindines šio priedo 1.2 punkte nurodytas ligos kontrolės sąlygas,

2.1.2. kryptinga stebėseną naudojant Reikalavimų 116 punkte nustatytus metodus buvo vykdoma ne mažiau kaip dvejus metus, ir ligos sukėlėjas nebuvo rastas nei ligai imliam rūšiai

auginančioje laikymo vietoje ar akvakultūros gyvūnų auginimo plote. Jei atskiruose Lietuvos Respublikos administraciniuose vienetuose yra nedaug laikymo vietų ar akvakultūros gyvūnų auginimo plotų, ir todėl kryptingos stebėsenos tose dalyse metu negalima gauti pakankamai epizootinių duomenų, tačiau tuose administraciniuose vienetuose yra ligai imlios laukinės populiacijos, jiems taip pat turi būti taikoma kryptinga stebėseną.

II. LIGOS NEAPIMTA ZONA ARBA LAIKYMO VIETŲ GRUPĖ

3. Geografinės zonos ribos turi būti aiškiai nurodomos žemėlapyje ir:

3.1. zoną gali sudaryti:

3.1.1. visas vandens baseinas nuo jo ištakų iki žiočių,

3.1.2. dalis vandens baseino nuo jo ištakų iki natūralios arba dirbtinės užtvankos, neleidžiančios vandens gyvūnams iš žemutinės baseino dalies migruoti į viršų,

3.1.3. daugiau nei vienas vandens baseinas, įskaitant jų žiotis, per kurias susidaro vandens baseinų epizootinės sąsajos;

3.2. jei zona apima daugiau nei Lietuvos Respublikos teritoriją, ji gali būti paskelbta neapimta ligos tik tada, kai 3.3, 3.4 ir 3.5 punktuose nurodytos sąlygos yra tenkinamos visoje tokios zonos teritorijoje. Tokiu atveju VMVT pateikia prašymą Europos Komisijai dėl jos teritorijoje esančios zonos dalies paskelbimo ligos neapimta teritorija;

3.3. zona, kurioje yra ligai imlių rūšių, tačiau kurioje nebuvo pastebėta konkrečios ligos protrūkio mažiausiai per 10 metų laikotarpį iki paraiškos gauti ligos neapimtos zonos statusą datos neatsižvelgiant į tai, kad egzistuoja palankios sąlygos klinikiniam ligos požymiams pasireikšti, gali būti laikoma neapimta ligos, jei ji tenkina priedo 1 punkte nustatytus reikalavimus;

3.4. zona, kurioje paskutinį kartą klinikinis ligos pasireiškimas buvo nustatytas per 10 metų laikotarpį iki paraiškos gauti ligos neapimtos zonos statusą datos arba kurioje iki kryptingos stebėsenos pradžios nebuvo nustatyta, ar esama infekcijos, nes, pavyzdžiui, nebuvo sąlygų, leidžiančių pasireikšti klinikiniam ligos požymiams, gali būti laikoma neapimta ligos, jei ji tenkina priedo 2 punkte nustatytus reikalavimus;

3.5. turi būti sukurta atitinkama apsaugos zona, kurioje būtų vykdoma stebėsenos programa ir apsaugos zonos turi atriboti ligos neapimtą zoną taip, kad ji būtų apsaugota nuo pasyvaus ligos atsiradimo.

4. Laikymo vietų grupės, sudarytos iš vienos ar daugiau laikymo vietų arba akvakultūros gyvūnų auginimo plotų, kuriuose akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė konkrečios ligos atžvilgiu priklauso nuo akvakultūros gyvūnų sveikatos būklės aplinkui esančiuose natūraliuose vandenyse ligos atžvilgiu:

4.1. laikymo vietų grupę gali sudaryti laikymo vieta ar kelios laikymo vietos, kurios dėl savo geografinės padėties ir nuotolio nuo kitų laikymo vietų gali būti laikomos vienu epizootiniu vienetu, jei visos laikymo vietų grupėje esančios laikymo vietos priklauso bendrai biologinės saugos sistemai. Geografinės laikymo vietų grupės ribos aiškiai nurodomos žemėlapyje;

4.2. laikymo vietų grupė, kurioje yra ligai imlių rūšių, tačiau kurioje nebuvo pastebėta konkrečios ligos protrūkio mažiausiai per 10 metų laikotarpį iki paraiškos gauti ligos neapimtos laikymo vietų grupės statusą datos neatsižvelgiant į tai, kad egzistuoja palankios sąlygos klinikiniam ligos požymiams pasireikšti, gali būti laikoma neapimta ligos, jei ji tenkina priedo 1 punkte nustatytus reikalavimus;

4.3. laikymo vietų grupė, kurioje paskutinį kartą klinikinis ligos pasireiškimas buvo nustatytas per 10 metų laikotarpį iki paraiškos gauti ligos neapimtos laikymo vietų grupės statusą datos arba kurioje ar aplinkiniuose vandenyse iki kryptingos priežiūros pradžios nebuvo nustatyta, ar esama infekcijos, nes, pavyzdžiui, nebuvo sąlygų, leidžiančių pasireikšti klinikiniam ligos požymiams, gali būti laikoma neapimta ligos, jei ji tenkina priedo 2 punkte nustatytus reikalavimus;

4.4. kiekvienai laikymo vietai taikomos papildomos VMVT nustatytos priemonės, jei tai yra būtina siekiant užkirsti kelią ligų atsiradimui. Tokiomis priemonėmis galima numatyti apsaugos zonos aplink laikymo vietų grupę, kurioje vykdoma stebėsenos programa, sukūrimą ir papildomos apsaugos nuo galimų patogenų nešiotojų arba pernešėjų, sukūrimą;

4.5. laikymo vietų grupei vanduo tiekiamas:

4.5.1. naudojant vandens valymo sistemą, nukenksminančią atitinkamus patogenus siekiant sumažinti ligos atsiradimo *riziką* iki reikiamo lygio,

4.5.2. tiesiai iš šulinio, gręžinio arba šaltinio. Jei toks vandens telkinys yra už laikymo vietos, vanduo turi būti vamzdiniais pateikiamas tiesiai į laikymo vietą;

4.6. turi būti natūrali arba dirbtinė apsauga, neleidžianti vandens gyvūnams iš aplinkui esančių vandentakų patekti į laikymo vietų grupėje esančią laikymo vietą;

4.7. tam tikrais atvejais laikymo vietų grupė turi būti apsaugota nuo potvynių ir vandens įsiskverbimo iš aplinkinių vandentakų;

4.8. laikymo vietų grupė turi atitikti priedo 1 punkte nustatytus reikalavimus;

4.9. laikymo vietų grupei taikomos papildomos VMVT nustatytos priemonės, jei manoma, kad jos yra būtinos siekiant užkirsti kelią ligų atsiradimui. Tokiomis priemonėmis galima numatyti papildomos apsaugos nuo galimų patogenų nešiotojų arba pernešėjų nustatymą.

5. Specialios nuostatos dėl atskirų laikymo vietų, kurios pradeda arba atnaujiną savo veiklą:

5.1. nauja laikymo vieta, kuri tenkina šio priedo 4.1 ir 4.5–4.9 punktų reikalavimus, tačiau kuri pradeda savo veiklą su akvakultūros gyvūnais iš laikymo vietų grupės, kuri paskelbta neapimta ligos, gali būti laikoma neapimta ligos neatlikus privalomo mėginių ėmimo;

5.2. laikymo vieta, atnaujinanti savo veiklą su akvakultūros gyvūnais iš laikymo vietų grupės, kuri paskelbta neapimta ligos, ir tenkinanti šio priedo 4.1 ir 4.5–4.9 punktų reikalavimus, gali būti laikoma neapimta ligos neatlikus privalomo mėginių ėmimo, jei:

5.2.1. akvakultūros gyvūnų sveikatos būklė paskutiniuosius ketverius laikymo vietos veiklos metus yra žinoma VMVT; tačiau, jei laikymo vieta veikė mažiau nei ketverius metus, bus atsižvelgiama tik į faktinį jos veiklos laikotarpį,

5.2.2. laikymo vietai nebuvo taikomos su akvakultūros gyvūnų sveikata susijusios priemonės dėl Reikalavimų 3 priedo II skyriuje nurodytų ligų ir laikymo vietoje tokių ligų anksčiau nebuvo,

5.2.3. prieš įvežant akvakultūros gyvūnus, jų ikrus ar kiaušialąstes, laikymo vieta yra išvaloma, dezinfekuojama ir, jei reikia, paliekama pūdymui.

Veterinarijos reikalavimų akvakultūros
gyvūnams ir jų produktams, vandens gyvūnų
ligų prevencijai ir valstybinei veterinarinei
kontrolei
5 priedas

LABORATORIJŲ FUNKCIJOS IR PAREIGOS

1. VMVT paskiria nacionalines kontrolines laboratorijas, kurios privalo:
 - 1.1. nedelsdamos pranešti, jei turi įtarimų dėl susirgimų ligomis, nurodytomis Reikalavimų 3 priede;
 - 1.2. konsultuotis su atitinkama ES kontroline laboratorija, derinti naudojamus atitinkamų ligų, už kurias jos yra atsakingos, diagnozavimo metodus;
 - 1.3. aktyviai padėti diagnozuoti atitinkamos ligos protrūkius Lietuvos Respublikoje, priimdamos patogenų izoliatus, kad patvirtintų diagnozę, pateiktą apibūdinimą bei atliktų epizootinius tyrimus;
 - 1.4. sudaryti palankesnes sąlygas laboratorinės diagnostikos specialistų mokymui ar perkvalifikavimui, kad būtų galima suderinti ES diagnozavimo metodus;
 - 1.5. užtikrinti visų egzotinių ligų, nurodytų 3 priedo II skyriuje, ir tame priede nurodytų neegzotinių ligų protrūkių teigiamų rezultatų patvirtinimą;
 - 1.6. periodiškai organizuoti diagnostinių procedūrų lyginamuosius tyrimus (žiedinės reakcijos tyrimus) tam, kad būtų pateikta informacija apie Lietuvos Respublikoje naudojamus diagnozės metodus ir atliktų tyrimų rezultatus, kartu su ES valstybių narių paskirtomis akredituotomis laboratorijomis, kaip nurodyta Reikalavimų 131 punkte;
 - 1.7. bendradarbiauti su ES kontroline laboratorija ir dalyvauti ES kontrolinių laboratorijų rengiamuose lyginamuosiuose tyrimuose;
 - 1.8. užtikrinti nuolatinį ir atvirą dialogą su VMVT;
 - 1.9. dirbti ir būti vertinamomis bei akredituojamomis pagal toliau nurodytus Europos standartus, atsižvelgiant į skirtingiems tyrimo metodams taikomus kriterijus:
 - 1.9.1. EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliama bendrieji reikalavimai“,
 - 1.9.2. EN 45002 „Bendrieji tyrimų laboratorijų vertinimo kriterijai“,
 - 1.9.3. EN 45003 „Kalibravimo ir bandymų laboratorijų akreditavimo sistemos. Bendrieji funkcionavimui ir pripažinimui keliama reikalavimai“.
2. Šio priedo 1.9 punkte nurodytas tyrimų laboratorijų akreditavimas ir vertinimas gali būti atliekamas dėl atskirų tyrimų arba dėl tyrimų grupių.
3. VMVT gali paskirti nacionalines kontrolines laboratorijas, kurios neatitinka šio priedo 1.9.1 punkte nurodytų reikalavimų, jei dirbti pagal standartą EN ISO/IEC 17025 praktikoje yra sudėtinga, o laboratorija dirba pagal kokybės užtikrinimo principus, atitinkančius ISO 9001 gaires.
4. VMVT gali leisti nacionalinei kontrolinei laboratorijai naudotis kitų pagal Reikalavimų 131 punktą paskirtų laboratorijų gebėjimais ir pajėgumais vienos arba daugiau ligų, už kurias jos atsakingos, atžvilgiu, jei šios laboratorijos atitinka šio priedo reikalavimus. Tačiau nacionalinė kontrolinė laboratorija lieka VMVT ir ES kontrolinės laboratorijos kontaktiniu punktu.

DIAGNOSTIKOS PASLAUGŲ LABORATORIJOS

5. VMVT skiria diagnostinėms paslaugoms teikti pagal Reikalavimų 131 punktą tik tas laboratorijas, kurios atitinka šiuos reikalavimus:
 - 5.1. nedelsiant praneša, jei turi įtarimų dėl susirgimų Reikalavimų 3 priede nurodytomis ligomis;

5.2. dalyvauja nacionalinės kontrolinės laboratorijos rengiamuose diagnostinių metodų palyginamuosiuose tyrimuose (žiedinės reakcijos tyrimuose);

5.3. dirba ir vertinamos bei akredituojamos pagal toliau nurodytus Europos standartus, atsižvelgiant į šiuose Reikalavimuose nustatytus skirtingiems tyrimo metodams taikomus kriterijus:

5.3.1. EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliama bendrieji reikalavimai“,

5.3.2. EN 45002 „Bendrieji tyrimų laboratorijų vertinimo kriterijai“,

5.3.3. EN 45003 „Kalibravimo ir bandymų laboratorijų akreditavimo sistemos. Bendrieji funkcionavimui ir pripažinimui keliama reikalavimai“.

6. Šio priedo 5.3 punkte nurodytas tyrimų laboratorijų akreditavimas ir vertinimas gali būti atliekamas dėl atskirų tyrimų arba dėl tyrimų grupių.

7. VMVT gali paskirti laboratorijas, kurios neatitinka šio priedo 5.3.1 punkte nurodytų reikalavimų, jei dirbti pagal standartą EN ISO/IEC 17025 praktikoje yra sudėtinga, ir laboratorija dirba pagal kokybės užtikrinimo principus, atitinkančius ISO 9001 gaires.

8. VMVT gali atšaukti paskyrimą, jei nesilaikoma šiame priede nurodytų sąlygų.

SKUBIOS VEIKLOS PLANŲ RENGIMO KRITERIJAI IR REIKALAVIMAI

1. VMVT užtikrina, kad skubios veiklos planai atitiktų šiuos reikalavimus:

1.1. užtikrinamas skubios veiklos planams įgyvendinti reikalingų teisinių įgaliojimų suteikimas ir greitas bei sėkmingas ligos likvidavimo programos įgyvendinimas;

1.2. užtikrinama prieiga prie neatidėliotinos pagalbos fondų, biudžeto lėšų ir finansinių išteklių, kad būtų aprėpti visi kovos su Reikalavimų 3 priedo II skyriuje išvardytomis egzotinėmis ligomis aspektai;

1.3. siekiant užtikrinti greitą ir veiksmingą sprendimų dėl kovos su egzotinėmis ligomis, išvardytomis Reikalavimų 3 priede, arba naujomis ligomis priėmimo procesą, nustatoma pavaldumo tvarka. VMVT yra atsakinga už bendrą kontrolės strategijų valdymą;

1.4. teritorinėms VMVT pateikiami išsamūs planai, kad jos galėtų nedelsiant įsteigti vietinius ligų kontrolės centrus egzotinių ligų, nurodytų Reikalavimų 3 priedo II skyriuje, arba naujų ligų protrūkio atveju ir įgyvendinti ligos kontrolės ir aplinkos apsaugos priemones;

1.5. užtikrinamas susijusių kompetentingų institucijų ir kompetentingų aplinkos apsaugos institucijų bei įstaigų bendradarbiavimas tam, kad veiksmai, susiję su veterinarine ir aplinkos sauga, būtų tinkamai koordinuojami;

1.6. turi būti suteikti atitinkami ištekliai, kad būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas programos vykdymas, užtikrinant deramą personalo, įrangos ir laboratorijos darbą;

1.7. turi būti parengtas atnaujintas veiksmų planas, kuriame būtų išsamiai aprašyti visi veiksmai, procedūros, nurodymai ir kontrolės priemonės, kurių reikėtų imtis susidūrus su Reikalavimų 3 priedo II skyriuje išvardytomis egzotinėmis ligomis arba naujomis ligomis.

2. Tam tikrais atvejais VMVT gali parengti išsamius neatidėliotino vakcinavimo planus.

3. VMVT užtikrina, kad personalas nuolat būtų mokomas atpažinti klinikinius požymius, atlikti epizootinius tyrimus ir kontroliuoti epizootines ligas, dalyvauti vykstančiose pavojaus pratybose bei turi būti mokomas bendravimo įgūdžių, kad rengtų nuolatines supažindinimo su liga programas, skirtas valdžios institucijoms, ūkininkams ir veterinarijos gydytojams.

4. Turi būti parengti skubios veiklos planai atsižvelgiant į žmogiškuosius išteklius, kurių reikia kontroliuoti dideliu skaičiumi protrūkių per trumpą laiką.

5. Nepažeidžiant reglamente (EB) Nr. 1774/2002 nustatytų veterinarijos reikalavimų, nenumatytų atvejų planai turi būti rengiami siekiant užtikrinti, kad ligos protrūkio atveju bet koks masinis vandens gyvūnų skerdenų ar atliekų šalinimas būtų atliekamas nekeliant pavojaus gyvūnų ir žmonių sveikatai bei taikant procesus ar metodus, kurie leidžia išvengti žalos aplinkai, visų pirma:

5.1. keliant mažiausią pavojų dirvožemiui, orui, paviršiniam ir požeminiam vandeniui, augalams ir gyvūnams;

5.2. sukeliant mažiausius nepatogumus dėl triukšmo ar kvapų;

5.3. darant mažiausią žalingą poveikį gamtai ar lankytinoms vietovėms.

6. Tokiuose planuose turi būti nurodytos atitinkamos vietos ir už gyvūnų skerdenų ar atliekų šalinimą ligos protrūkio atveju atsakingos įmonės, kaip nurodyta reglamente (EB) Nr. 1774/2002.